

Sveriges största

2022-2023

Kulturbygdsturné

Allas
tillgång
till kultur

Att göra
något
omöjligt
möjligt

Konsten
att
arrangera

KULTUR-
BYGDS-
TURNÉN

Kulturutövare, bygdegårdsdistrikt och fotograf, överst från vänster på omslaget:

1. Susanne Lind, Skaraborg – foto: Hindul
2. Linda Elaine Byman Andersson, Jönköpings län – foto: Femtinge Teater
3. Kalle Haglund, Stockholms län – foto: Jonte Wentzel
4. Peter Hedlund, Gävleborg – foto: Madeleine Lindh
5. Cecilia Kyllinge, Dalarna – foto: Mattias Axelsson
6. Peter Åberg, Södermanland – foto: Gustav Hallén
7. Kajsa Norrby, Östergötland – foto: Jörgen Bergström
8. Klas Norberg, Västernorrland – foto: Tommy Engström
9. Våtmark (Nina Grigorjeva och Sandra Berggren), Västerbotten – foto: Marco Nardello
10. Timo Lattu, Blekinge – foto: Micke Brenke
11. John Dunsö, Värmland – foto: Peter Malmgren
12. Josefina Paulson, Västmanland – foto: Sascha Kajic
13. Brita Björs, Skåne – foto: Max Tellving
14. Gilda Stillbäck, Västra – foto: Per Englund
15. Palle Poulsen, Gotland – foto: Alex Hinchcliffe
16. Ulrika Gunnarsson, Kronoberg – foto: Mia Marine
17. Eva Eastwood, Örebro län – foto: Marcus Bergström
18. Anna Winberg Sääf, Södra Kalmar – foto: Kristian Pohl
19. Stina Hellberg Agback, Uppsala – foto: Martin Hellström
20. Magnus Rosén, Sjuhärad – foto: Jerry Lövgren
21. Martin Johansson, Jämtland – foto: Göran Strand
22. Carina Henriksson, Norrbotten – foto: Glesbygdsdivan
23. Anette Wallin, Halland – foto: Karin Linde
24. Lamine Cissokho, Norra Kalmar – foto: Anna Drvnik

Titel: Sveriges största Kulturbygdsturné

Upphovsrättsinnehavare: Bygdegårdarnas Riksförbund©

Redaktör: Jenny Dahlerus

Formgivare inlaga: Åsa Kax

Formgivare omslag: Linus Erlandsson

Illustrationer: Fabian Göransson

Utgivare: Bygdegårdarnas Riksförbund, info@bygdegardarna.se

Upplaga: 400 exemplar

Tryck: Åtta45

Tryckort och utgivningsår: Stockholm 2023

Innehåll

Att göra något
omöjligt möjligt

4

24 unika
turnéer

9

En palett av
marknadsföring

34

Digitala
annonser

36

Krönika:
Ett ögonöpp-
nande projekt

40

Allas tillgång
till kultur

42

En kultur-
politisk arena

45

Arrangerande
bygdegårdar

49

Två
distrikt

50

Fyra
föreningar

52

Arrangörernas
erfarenheter

54

Konsten att
arrangera

57

Kultur i
hela landet

60

Bidrag och
samverkan

62

”Aldrig någonsin, vågar vi påstå,
har bygdegårdsrörelsen upp-
märksamats så mycket.”
Att göra något omöjligt möjligt

Att göra något omöjligt möjligt

Sommaren 2022 beviljades Bygdegårdarnas Riksförbund det enskilt största återstartsbidraget för kultur via Statens kulturråd. Pandemin hade satt sina spår i kulturverksamheten – såväl hos arrangörer som hos producenter. På 365 dagar blev 10 miljoner kronor till 24 anställda kulturutövare och 500 arrangemang över hela landet.

Att återstarta kulturen i bygdegårdarna

Det är föga okänt att hela världen drabbades av sjukdomen covid-19 som en världsomspännande pandemi 2020. Helgen 13–14 mars det året genomförde Bygdegårdarnas Riksförbund det sista nationella fysiska arrangemanget på flera månader – en biografkonferens för våra föreningar som visar film i bioformat.

Liksom hela världen och Sverige lamslogs mycket av verksamheten i våra medlemsföreningar. Många släckte, låste och lämnade bygdegården – den allmänna samlingslokalen vars syfte är att vara en öppen mötesplats, för alla med en demokratisk värdegrund. Plötsligt skulle vi inte ses. Möten människor emellan ställdes in.

Samlingslokalen som vanligtvis är en plats för möten, kultur, folkbildning och fest, men även en plats att samlas på när det uppstår en kris i samhället. Visst fanns det många föreningar som hittade sätt att upprätthålla aktiviteter. Erbjud arrangemang för mindre grupper eller utomhusaktiviteter i olika former. En del använde tillfället för att renovera sin lokal och göra intrikata scheman för att inte mötas i dörrhålet.

Men så öppnades möjligheten, genom tilldelning från Regeringen, att genom olika krisstöd söka stöd för en efterlängtat återstart. Vid två tillfällen beviljades

Bygdegårdarnas Riksförbund krisstöd som blev till ÅterstartBygdegård, först i maj och sen i november 2021. Ett bidrag som föreningar kunde söka för att engagera yrkesverksamma kulturutövare. På ett och ett halvt år fördelades 5,8 miljoner till över 400 föreningar över hela

landet som i sin tur engagerade kulturutövare som exempelvis skådespelare, musiker, författare och konstnärer vilket blev till en rad olika kulturarrangemang. Det resultatet ledde oss vidare till det som skulle bli Sveriges största Kulturbygds-turné.

Vårt största projekt hittills genomfört på bara 13 månader

Inspirerade av det resultat som ÅterstartBygdegård skapat växte idén fram om ett nytt projekt. Ett projekt som skulle bli vårt största projekt hittills, innebära anställning av 24 yrkesverksamma kulturutövare på halvtid, generera 500 arrangemang och skapa uppmärksamhet för bygdegårdsrö-

relsen. Idén utgick ifrån att varje bygdegårdsdistrikt skulle ha en anställd kulturutövare och att dessa skulle möta en publik i bygdegårdar över hela landet. Ansökan lämnades in i början av maj 2022.

I midsommarveckan fick vi beslutet – Kulturrådet beviljar tio miljoner till vår idé. En vecka senare var ansökan ute för såväl kulturutövare som en digital kommunikatör.

I slutet av september träffades kulturutövarna på en uppstartskonferens i Stockholm. Från höger översta raden: Lamine Cissokho, Kajsa Norrby, Martin Johansson, Kalle Haglund, Stina Hallberg Agback, Timo Lattu, Gilda Stillbäck, Nina Grigorjeva, Cecilia Kyllinge, Peter Åberg, Palle Poulsen, Linda Elaine Byman Andersson, Susanne Lind, Ulrika Gunnarsson, Brita Björs, Anette Wallin, Carina Henriksson, Magnus Rosén, John Dunsö och Anna Winberg Sääf (ej närvarande: Peter Hedlund, Eva Eastwood, Klas Norberg och Josefina Pausson). Foto: Torsten Sundberg

För vi ville också hjälpa till att sprida alla arrangemang och ge föreningarna inspiration och underlag till sin marknadsföring. Även om utannonseringen av tjänsterna var mitt i sommaren sökte närmare 700 kulturutövare de 24 tjänsterna och långt många fler pratade om detta projekt.

Utgångspunkten var att utövaren skulle bo i distriktet dit den sökte sin tjänst. Allt för att tänka hållbarhet – både ur perspektivet resor, men även för att knyta kontakter för framtiden. För att koppla samman hela landet skapades också en projektdel med rubriken #låna ett län – låna en konstnär där varje utövare skulle besöka ett annat distrikt med två framträdanden. I det egna distriktet skulle 15 publika framträdanden och 4 workshops genomföras. Totalt blir det strax över 500 arrangemang.

700 ansökningar skulle bli 24

I månadsskiftet augusti/september fick 24 kulturutövare veta att de blivit de utvalda till detta projekt. Då hade en mindre arbetsgrupp på förbundets kansli gjort en första genomgång och urval bland de sökande. Här gällde det att hålla koll på eventuella jävssituationer men också hitta utövare som har en bärande idé, tillräcklig verkshöjd och som kunde bedömas ha rätt förutsättningar.

Avgörandet erbjöds respektive bygde-

gårdsdistrikt – att bland ett urval förordade utövare de helst ville se i sitt distrikt. Det resulterade i att 15 musiker, 4 skådespelare, 2 cirkusartister, 1 clown, 1 författare och 1 dansare fick uppdraget att på nio månader gemensamt genomföra 504 arrangemang. Ett närmast omöjligt projekt är i full gång.

Kommunikation, marknadsföring och arrangörskap

Aldrig någonsin, vågar vi påstå, har bygdegårdsrörelsen uppmärksamats så mycket. Direkt efter bidragsbeslutet skickade vi ut pressmeddelanden, vilka följdes av många fler som exempelvis vid varje turnéstart i vart och ett av de 24 bygdegårdsdistrikten. Kommunikationen och marknadsföringen var något vi ville trycka extra på i detta projekt. Därför innehöll ansökan även medel till digital marknadsföring i sociala medier samt en projektanställning av en digital kommunikatör på halvtid. Dessutom erbjöds digital information samt webinarier i arrangörskap till alla föreningar.

Viktigt att mötas och att få en kollega

När vi skapade projektet ville vi ge utövarna ett sammanhang, skapa en gemensam målbild och berätta om bygdegårdsrörelsen och dess syfte. Därför ingick också i uppdraget att vara med på två konferenser – en vid uppstarten och en vid avslutningen – samt även att vara på plats under Folk och Kultur i Eskilstuna.

Det visade sig vara tre bra tillfällen för att samlas – i september, februari och juni.

Även om utannonseringen av tjänsterna var mitt i sommaren sökte närmare 700 kulturutövare.

Magnus Rosén, John Dunsö och Eva Eastwood samt i bakgrunden Lamine Chissoko och Stina Agback Hellberg på avslutningsträffen i juni 2023 där kulturutövarna fick vara med och utvärdera projektet. Foto: Torsten Sundberg

Det var även sådant som utövarna lyfte fram – att få möjlighet att träffas och att faktiskt få kollegor. Vid de fysiska mötena skapades kontakter och erfarenheter delades. Mötesplatser, precis som varje bygdegård är i sig, är viktiga för oss människor.

500 arrangemang och lokala samarbeten

Så sakteliga formades 24 turnéplaner till en stor nationell karta med arrangemang. I några distrikt gick det snabbt att hitta alla föreningar som ville arrangera. På andra platser tog det längre tid. Utöver varje specifikt arrangemang skedde också olika former av samarbeten. På något ställe sökte kulturutövaren ytterligare regional medfinansiering eller fick till samverkan med regionala institutioner. Riksförbundet sökte även lokal medfinansiering genom arrangörsbidrag från flera kommuner. Oavsett kan vi lugnt säga att projektet har medfört och kommer under lång tid att medföra många flera bieffekter än vad som fanns med i vår ursprungliga projektidé.

Det omöjliga var möjligt

Ett år senare var alla 24 kulturutövare kvar och avtackades av förbundsstyrelsen, med 500 genomförda arrangemang och en massa upplevelser rikare. Riksförbundet bestod vid årsskiftet av 1 456 medlemsföreningar, sätt det i relation att en tredjedel av dem skulle vara en del av projektet.

Visst hade vi behövt arbeta mer med att berätta om de olika produktioner som erbjöds, utbilda våra föreningar i arrangörskap och träffat fler externa samarbetspartners. Men det är också viktigt att vara medveten om att ett förbundskansli med tio personer plötsligt blev ytterligare 25 anställda, 24 turnéer skulle genomföras, rutiner kring en verksamhet som aldrig tidigare funnits måste skapas och detta samtidigt som förbundets och en organisations vanliga verksamhet fortsätter.

Stefan Löfgren på avslutningsträffen i juni 2023
där kulturutövarna tackades av.
Foto: Torsten Sundberg

Det omöjliga blev möjligt. Och vi vill inte att det här ska vara den enda gången. För om den nationella kulturpolitiken ska kunna bli verklighet och att kulturen ska vara tillgänglig krävs att en hörnsten i svenskt kulturliv – bygdegårdsrörelsen – kan fortsätta att göra Sveriges största Kulturbygdsturné.

STEFAN LÖFGREN, PROJEKTLEDARE
KULTURBYGDSTURNÉN SAMT
VERKSAMHETSUTVECKLARE
KONST OCH KULTUR,
BYGDEGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND

Om projektet

- Projektperiod från juni 2022 till juni 2023
- Finansiering genom återstartsbidrag för kulturen via Statens kulturråd.

Sandra Berggren, Susanne Lind och Nina Grigorjeva
på avslutningsträffen i juni 2023.
Foto: Torsten Sundberg

Kulturbygdsturnén i siffror

- 379 medverkande föreningar
- 490 genomförda arrangemang (publika framträdanden och workshops)
- 18 000 i publik varav 2 700 under 26 år
- Över 50 procents beläggning
- 32 procent av de deltagande föreningarna brukar inte arrangera kultur
- 98 procent av alla deltagande föreningar tänker/kan tänka sig arrangera mer kultur
- 4,4 av 5 på frågan "Hur gick arrangementet?"

berättelser från 24 unika turnéer

Från Norrbotten i norr till Skåne i söder, på grus- och motorvägar, genom fjällandskap, täta skogar och idyllisk skärgårdsmiljö, i minibuss, tåg och helikopter, har kulturutövarna turnerat runt i hela landet. Med en utövare i vart och ett av de 24 bygdegårdsdistrikten har de tillsammans mött tusentals åskådare och framträtt i hundratals bygdegårdar. Låt oss höra deras egna tankar från alla resor, publikmöten och platser som besökts.

Med en stor bredd och lång erfarenhet har **luftakrobaten Timo Lattu** rest över hela världen och passerat mer än 55 länder. Han är i grunden dansare och blandar parakrobatik, musikalitet, jonglering och luftakrobatik i sina olika framträdanden.

Vi har sett tårar och förundran

Kära Bygdegårdar! Vilken tillgång ni är för bygden.

Denna turné har varit som en blomma i knopp som har blivit den vackraste rosen. Min fru, Naja Anna Calmann-Hinke, och jag gick in i detta, som i alla projekt vi väljer att göra tillsammans, med en förväntan och djup känsla i hjärtat att det här skulle bli något bra, utan att veta riktigt vad som skulle hända.

Vi har träffat fantastiska eldsjälarna som ideellt har brunnit för att skapa evenemang för folk på bygden. Vi har sett hur bygdegårdarna samlat och skapat gemenskap för människor i alla åldrar och gett meningsfulla upplevelser till unga som kanske saknat meningsfyllda aktiviteter.

Som cirkusartister är vi vana vid att anpassa oss till olika scener. Under dessa nio månader har vi framträtt både inomhus och utomhus på mindre scener, stora scener, gräsmattor, asfalt, kullersten, under lågt och under högt tak. Med betoning på häftiga, kortare uppträdanden har vi tagit med publiken till en värld som de kanske inte upplevt tidigare. Folket har bjudits på estetiska snurriga lyft, långsamma kraftfulla rörelser, eldshow och lysande stavar. Allt koreograferat till stark musik.

Men vad som har varit mest fantastiskt är att

vi har varit så nära publiken. Vi har sett tårarna och förundran i ögonen på allt från tvååringar till 90-åringar. De har i sin tur sett svetten på huden och skakandet i musklerna medan vi gett oss hän till parakrobatikens samspel.

För oss har det varit en underbar utveckling. Vi har kommit i kontakt med publiken på ett sätt vi inte har varit förut. På flera ställen stannade vi kvar för att prata om livet, fika, äta och ibland även övernattat. Vi upplever att vi genom kropp och närvaro spridit kärlek till vår publik. En kärlek som vi upplever behövs i denna värld. Så TACK för att vi har fått vara en del av detta!

Hopp. Glädje.

Sedan 2009 har **artisten Cecilia Kyllinge** och hennes produktionsbolag Kyllinge Nöje turnerat många varv runt Sverige. Med mamma Solveig har hon skapat nostalgishowerna Ta't lugnt ta en Toy, Tag det rätta tag Cloetta, Myggjagare och Näbbstövlar. Hon har hyllat andra artister i shower såsom Tina – Simply the Best, Hon är jag – en hyllning till Lill-Babs, och Så vill jag bli – en hyllning till Björn Afzelius.

Ett framtida kultur-mysél

Jämfört med vad jag känner kommer dessa ord kännas små
Visst har även jag slitit och gett
men inget mot det jag kommit att få!
Tacksamheten kan inte ens mätas
i alla liter kaffe jag glupat i ert namn
och alla nyfunna vänner
som kramat mig mot sin barm,
med samma armar som bakat,
möblerat, städad och hjälpt mig bära
Att stå på era scener
är en ynnest! En gigantisk ära
Och vad har då jag gjort i retur kan man undra
jo då, det har sannerligen gått i hundra
jag har klurat, snickrat, skrivit och tänkt
ibland med tron att jag har koll,
för att i nästa stund grinat illa och slängt
Älgar, tupperware och feta direktörer
70-tal och glamrock. Ja allt i saliga rörelser
När premiären närma sig, desto dyrare blev
råden
Men vet ni, nära mållinjen kunde jag skönja...
Den röda tråden:

*Att människan behöver backa
sluta babbla tomma ord
knäböja i vördnad,
ej för mammon,
men för Moder jord
Så jag har gett och fått
tillsammans med andra*

pussat älgar i plysch,
hyllat pinnar som kan vandra.
Och var jag mig än i världen
vänder
så blir det nu luftgitarrsolon
med både händer och tänder.
Through fire, thunder and
rain!

Trots att mina 50-åriga
lemmar, they scream in
pain!
Yeah Bygdegårdarna
they rock!
och jag erkänner vissa
fick fingra på min
tumstock...
Tack Bygdegårdarnas
Riks & Kulturbygdsturnén
för att jag fick vara en del av den idén!
Ni hade dröm och en vision
Och den blev vår riktning, vår mission
även om vi ibland känt oss som vindblåsta rön
så har vi sannerligen satt potenta frön
Må nu rötterna växa sig djupt ner i jord
och bland långsträckta grenar ska vinden viska
våra ord!
Ett framtida kultur-mysél
där vi alla – var och en – har en viktig del!
TACK!!!

Sedan barnsben har **clownen och cirkuspedagogen Palle Poulsen** uppträtt och jobbat med cirkus, gyckleri och clown. Dessutom har han rest världen över genom arbetet med Clowner utan gränser för att sprida glädje och skratt.

Genom barnens skratt och vilja till lek

Kulturbygdsturnén är för mig en av de största kulturgärningar jag varit en del av i mitt liv som kulturarbetare. Dels för att jag fått vara del av en fantastisk grupp av människor som alla förstår vikten av kultur, dels för att jag bidragit till att synliggöra bygdegårdarnas ideella krafter i hela Sverige. Det är ju helt magiskt.

Jag valde att visa mitt arbete från Kambodja med organisationen Clowner utan Gränser tillsammans med min kollega Kalle Granberg. Först spelade vi den föreställning vi spelat för Kuy-folket i Prey Lang-djungeln november 2022, sedan hade vi ett öppet samtal om Clowner utan Gränsers arbete.

Aldrig tidigare har det varit så tydligt att skrattet är en helande och hoppfull kraft som hjälper. Från den otroligt efterlängtade glädjen vi mött på de katastrofdrabbade platser vi besökt i världen, till den vackra förståelsen för vårt arbete som vi mött i bygdegårdarna på Gotland.

Publiken på vår turné fick först uppleva hur vi genom barnens skratt och vilja till lek når in till barnet i oss

själva. Sedan när vi efteråt visat på filmduk och berättat om vårt arbete ute i världen så förstod hjärnan något som kroppen redan upplevt och det var ibland oerhört starkt ... först skrattade vi tillsammans och sedan grät vi.

I bygdegårdarna mötte vi också underbara människor som upplevt många fina stunder på sin gård, och som har en stor vilja att förmedla det vidare till den yngre generationen. Det var just den frågan vi fick oftast: Hur ska vi få de yngre till att engagera sig i bygdegården?

Jag är också väldigt glad över att ha träffat alla de andra utövarna. Så otroligt härliga människor och vilket kontaktnät vi tillsammans har skapat över HELA Sverige. Jag hoppas verkligen att riksförbundet får fortsätta det här fantastiska arbetet att hjälpa med förnyringen och utvecklingen av kultur på bygdegårdarna.

En kortare reflektion av en clowns turné på Gotland i form av en haiku:

Barn, skratt, hopp och vår
Kamp, clown och engagemang
Kulturbygdsturné

Kalle hälsar!

Med en lång och fantastisk bakgrund som **nyckelharpist** har den musikaliska talangen **Peter "Puma" Hedlund** rest världen runt med sitt instrument. Med turnéer från Japan till USA via ett antal länder i Europa har Peters musik under flera decennier uppskattats av oräkneliga konsertbesökare.

Välkomnande leenden

För knappt ett år sedan blev jag uppmärksammad på något som Bygdegårdarnas Riksförbund gått ut med, de sökte folk till en "Kulturbygds-turné". "Vad kan det vara för något?" var min första tanke.

Naturligtvis sökte jag och blev till min förvåning Gävleborgs representant i konkurrens med många duktiga människor! Otroligt kul! För min egen del, som traditionell folkmusiker, turnerande frilans sedan många år och ofta långt hemifrån, var detta en möjlighet att få jobba på hemmaplan, att visa att det finns duktiga och professionella musiker i närområdet, att man inte behöver söka så hemskt långt bort. Vilket visat sig gå hem hur bra som helst!

Det mottagande jag fått på bygdegårdarna i Hälsingland, Gästrikland och i "mitt" utbytesdistrikt Stockholms län har genomgående bestått av välkomnande leenden, ett "vill du ha lite kaffe och en macka" och "kan jag hjälpa dig att lasta ur bilen". Allt detta av ideellt engagerade människor som brinner för sin hembygd. Och det är nog det jag är allra mest imponerad av, det brinnande intresset hos lokalbefolkningen jag utan undantag stött på. Fantastiskt!

Mina framträdanden har bestått av låtar från och anekdoter om gamla spelmän från 1700-talet

och framåt. Gamla tiders spelmän jag har låtar efter i rakt nedstigande led men även låtar från mina läromästare, ofta födda i början av förra seklet, plus en del jag skrivit själv. Alla med en bakgrund och historia som brukar engagera den mest tveksamma publik. Skratten har varit många men också några berättelser som kanske manar till eftertanke?

Intresset för mitt instrument har varit stort, många undrar hur det fungerar, varför det klingar så fantastiskt, om det är svårt. Frågor jag är van att få, så har det varit i 50 år nu. Jag har visat och förklarat. Ibland har jag stött på en annan ganska vanlig kommentar, oftast i samband med själva bokningen: "Kan en ensam nyckelharpa verkligen vara något att lyssna på?"

Att ha en ensam man på scen, utan sång med bara en melodi, "kan det vara något?" Jodå, det kan det!

Det har gått hem i 100 procent av spelningarna. Full pott för Kulturbygdsturnén igen!

Med en bred palett av musikalisk talang har **folkmusikern Anette Wallin** under hela sitt liv turnerat med vissånger, folkmusik och spelmanslåtar. Som riks-selman, vissångerska, violinist, blockflöjtist och kompositör håller hon den halländska visan och folkmusiken vid liv.

Mersmak och en början på något för framtiden

Wow jag fick jobbet! Hur ska jag lösa detta med kort varsel? Hur mycket jobb blir det och när kommer jag vara bokad? Många frågor, men jag vågade hoppas och tro på möjligheten att det skulle bli fantastiskt!

Möttes av ett underbart kollegium med underbara ledare som inspirerade på uppstartskonferensen.

Trögt med administration, information, affischer, tider, oro, kontakter fram och tillbaka hela hösten. Pust. Pengar från Bildningsförbundet och Region Halland – nu kunde jag boka fina program med flera medspelande musiker. Tack! Lycka – alla föreställningar bokade på det nya året. Det tog tid, men nu var det bara roligt.

Möte på Folk och Kultur i Eskilstuna tillsammans med kollegiet och smakprov på vad hela Sverige ska få ta del av. Fantastiskt! Vilket gäng vi är!

Ut i länet till bygdegårdarna med flera olika program. Teaterföreställningen Mot okänt mål! Populär och smidig att åka ut med! Kaffe efteråt, ibland mat. Riktiga möten mellan människor. Samtal och gemenskap. Konsert med Anette Wallin Trio! Musik och berättelser från den lilla orten där vi är. Workshop med barn som spelade upp med oss på konserten.

Konsert med min duo Wallin & Wallin och

spel till dans! Ville skapa möjlighet för alla att prova dans i en workshop före konsert. Tog tag i dansföreningen Fotnot som var med och skapade möte mellan dansare – kunniga som okunniga. Möten mellan spelmän och dansare. Vilka helkvällar! ”Mersmak och en början på något för framtiden” sa några yngre deltagare.

Vilka fantastiska scener i varje liten by och ideellt arbete för att skapa gemenskap, samhörighet, mening och möten mellan människor.

Tack för att jag fått bidra med kultur som fört människor samman!

Skådespelaren Martin Johansson har rest land och rike runt med sin passion till teatern. Sedan sin uppväxt i Kluk i Jämtland har han arbetat som regissör, skådespelare, projektledare och dramatiker på flera institutioner. Utbildad via kurser på Teaterhögskolan i Malmö, Fridhems och Ölands Folkhögskolor till arbetsplatser som Riksteatern, Jamtli och Byteatern i Kalmar.

En lång skön turné

Östersund. Vinter 2022. Jag hade inte tänkt spela i föreställningen själv. Det var Pernilla, min fru, som kom med idén när jag undrade vem som skulle castas i rollen som dockspelare för ett manus jag skrivit och som jag nu skulle regissera kommande höst. ”Ska du inte göra det själv Martin?” Tanken hade inte slagit mig men ju mer jag tänkte på det desto bättre lät det. Jag skulle stå på scen igen. Min ringa, men ändå tydliga, erfarenhet av dockteater för vuxna på Byteatern i Kalmar kändes bra att ha med sig in i arbetet.

Under sommaren, i sociala medier-flöden, en annons om en turné, anordnad av Bygdegårdarnas Riksförbund. ”Kul, men hinner inte tänka på det nu, mitt i en annan rep-period.” Återigen Pernilla som manar på: ”Sök!” Fler som hör av sig, ”Du, om någon borde söka det här”. I slutet av sommaren, ”Äsch jag skickar in”. Det värsta som kan hända är ett nej.

Tidig höst och besked om att jag och min föreställning är utvald. Obeskrivlig glädje och stolthet. Uppstartsdagar i Stockholm och en massa nya vänner och kollegor. Obeskrivlig lycka på vägen hem. Senhöst, repetitioner, scenbygge och premiär. Goda vitsord från både publik och press.

December, turnéläggning med god hjälp av den regionala styrelsen att hitta rätt bygdegårdar. Sen, februari 2023 och turnépremiär. Nervositeten överhängande då ett ryggsnitt smällde till

veckan innan premiär men allt fungerar och det går bra. Därefter en lång skön turné under några månader. Jobbigt stundtals, att vara själv i allt, packa, köra, bära, bygga, värma upp, spela, riva, packa, köra. Men också glädjen i att möta engagerade arrangörer, höra de fina historierna om byarna och bygdegårdarna. Om hur många gånger Roland Cedermark sålde slut på biljetterna och hur folk till slut hoppade in och ut genom lokalens fönster. En önskan om att bygdegårdarna återigen får samma betydelse, både från de och mig.

Vanligaste fiket efteråt var polarkaka med ost och skinka, andra plats en stut (mjukt tunnbröd). Oändliga koppar kaffe. 19 föreställningar, två workshops. Närmare 500 i publiken totalt. 440 mil i bil. Primus och jag tackar för oss i slutet på april. Det är redan klart att jag kommer ta upp den igen i framtiden. Stor tacksamhet för att få ha varit med om detta, jag kommer aldrig kunna förlora det.

Med många strängar på sin lyra har **skådespelaren och sångerskan Linda Elaine Byman Andersson** turnerat i hela Sverige med egna scenproduktioner. Sedan 2010 har hon och kollegan Hans-Åke Andersson drivit Femtinge Teater och byggde 2014 upp den egna scenen Femtinge Teaterloge utanför Sävsjö.

Det har diggats, fikats och skrattats

För mig som artist har Kulturbygdsturnén varit en helt unik och otrolig satsning som gett kulturspridning till alla delar i hela landet. Ett drömprojekt helt enkelt! Att blivit tilldelad denna möjlighet att ge scenkonst och workshops i sitt län på så många olika platser, där vi mött olika arrangörer, deltagare och publik är ju så häftigt. Samtidigt som jag har haft kollegor i hela landet som parallellt turnerat i sina respektive distrikt med sina egna konstformer, wow!

Tillsammans med den värdegrund som Bygdegårdarnas Riksförbund vilar på, demokrati och en öppen mötesplats för alla, så har det hela känts extra bra.

Jag och min skådespelarkollega Hans-Åke Andersson gav en enaktare ur vår föreställning Drömmen om Folkparken, där publiken fått följa med på en parkturné från norr till söder i folkparkens hisnande historia. Vi började vår resa i det tidiga 1950-talet och tog oss till slutet av 1960-talet med händelserna, artis-

terna, skandalerna och succéerna. Så publiken har verkligen hängt me' på parkturné!

Publikmötet har varit fantastiskt på alla sätt och nästintill fullsatt i varje bygdegård. Många varma, fina och glada möten med både arrangör och publik. Det har diggats, fikats och skrattats.

Sceniskt har det i det stora hela fungerat mycket bra, men några utmaningar efter vägen har det varit, såsom för liten spelyta och att tekniska önskemål inte fanns på plats. Exempelvis enklare scenljus och att arrangören missat att läsa förutsättningarna för scenmått. En positiv sak vi också vill lyfta är att en representant från distriktsstyrelsen har funnits på plats vid nästan varje föreställning, det har varit så roligt och värdefullt.

Kulturbygdsturnén är något som jag kommer att bära med mig länge. Skratten, allsången, dansen, stimmet, pratstunderna, kaffedoften, dukningen, de vackra blombuketterna, slingriga vägar, de stämningsfulla scenerna, vackra, mysiga, stora, små och charmiga bygdegårdar och framför allt det stora engagemanget och varma mottagandet!

Varmt tack!

Med en lång erfarenhet har **musikern och folksångerskan Ulrika Gunnarsson** rest med folkmusik och dans från Kina, Sydafrika och USA till Ljungby, Lädja och Ljuder. Via studier på Raulandsakademiet i Norge, Musikhögskolan i Malmö, Universitetet i Limerick på Irland och hem till Småland igen har hon upptäckt och lärt sig gömda musikskatter.

I takt med den trakten

Min idé var genialisk! Jag är folkmusiker, självklart tar jag med mig lokal musik till den bygd jag besöker. Kanske en till två nya låtar per bygdegård? Det borde jag klara. Jag tänkte inte på att det är så lätt att förlora sig i jakten på bra musik i arkiv och samlingar. Min största svårighet har varit att begränsa mig men också att hinna leta upp material till alla ställen. Som mest hade jag tre konserter och en workshop under en veckas tid. Utan framförhållning hade det inte varit möjligt. Det finns ju ett rättvisepatos också. Fick Bolmsö sex lokala låtar så måste ju Bråhult få detsamma.

Jag hade ett ramverk med låtar som jag byggde konserterna runt och så fyllde jag på med fem till sex lokala låtar och visor och därtill ofta någon traditionsspelning med en lokal musikanter. Sammanlagt har jag sjungit 87 musikstycken som använts både i konserter och workshops och spelat upp 16 traditionsinspelningar inom loppet av fyra månaders turnétid. I början av varje konsert bad jag publiken att lägga sig i och berätta vad de vet om orter, spelmän, sångare och sägner. Jag kan musiken och rätt mycket om personerna, men de har lokalkännedomen. På flera ställen fick jag mer information – antingen under konsertens gång eller efteråt – små anekdoter om musikanterna, var en backstuga låg, släktförhållanden och hur man gör vitsipps-sprit.

Mest har jag nog lärt mig om luffaren Kosta-Lasse, som uppenbarligen varit på många ställen.

Det har varit en utmaning som soloartist att göra ett brett och omväxlande program men det har också varit utvecklande. Jag har sjungit och trallat olika typer av låtar och berättat om musiken, upphovspersonerna och upptecknarna. Jag har ackompanjerat mig själv på tramporgel och cittra och någon gång på fiol. Jag har sjungit duett med en av mina inspelade idoler Vendla Johansson som föddes 101 år innan jag föddes. Varje konsert har haft en allsång och konserterna har avslutats med min nykomponerade Bygdegårdsvals – ibland har även delar av publiken dansat till.

Jag tänkte att det kanske skulle bli lite ensamt på solokvist men jag har mötts av stor värme både från arrangörer och publik. De sammankomster vi kulturet har haft inom projektet har varit sprudlande och fantastiska. Vilket gäng! Och jag har fått fin support av kansliet när jag haft behov av det. Vilken Kulturbygdsturné att bevara i sitt hjärta!

Genom sitt musikaliska arv från Senegal har **musikern Lamine Cissokho** rest över hela världen och besökt mängder av platser. Han är ättling till välkända senegalesiska musiker vars traditioner går tillbaka till 1400-talet. 2021 fick han Barometern och Oskarshamns-Tidningens kulturpris "Gyllene Fjädern" och under 2022 blev han hedrad med Kalmar kommuns kulturpris.

Ett nytt musikaliskt universum

För mig var den här turnén ett tillfälle att upptäcka nya platser och publiker, som ofta aldrig hade lyssnat på min typ av musik. Det blev mycket intressant att spela på dessa kulturella platser och att liva upp dem med min workshop och konsert. Publiken var ofta mycket nyfiken på mina instrument och min kultur, och det var fint att förklara mina traditioner.

I mitt program ingick en inledande workshop i afrikanska slagverk (djembetrummor). Alla åldrar och nivåer var välkomna upp på scenen för en stund av musik och det blev ofta skratt. Längst bak på scenen visade jag foton från mitt hemland vilket gav mig möjlighet att prata om min kultur och dess rikedom, bortom de fördomar som vi ofta har om Afrika från det vi ser genom media. Publiken var nyfiken och de flesta lärde sig något nytt, eller gick hem med ett nytt perspektiv på det ena eller det andra.

Efteråt gav jag en konsert på min kora, ett uråldrigt instrument som är en harpa med 22 strängar. Jag berättade om mitt kulturarv, en tradition

som går tillbaka till 1400-talet, och förklarade själva instrumentet, dess spelteknik och konstruktion. Bygdegårdarna och den historia de bär på var den perfekta miljön för mig och kora, ett instrument som är genomsyrat av tradition. För de flesta var den här konserten en upptäckt och en öppning till ett nytt musikaliskt universum.

Det jag särskilt uppskattade med den här turnén var den mänskliga dimensionen och de varma mötena med publiken. Jag kan beklaga att mitt program inte lockade en mer varierad publik när det gäller generationer. Yngre människor, för vilka bygdegårdar kan vara en plats att mötas och delta på evenemang, var inte särskilt närvarande. Det är synd att dessa magnifika byggnader, med sin svenska folkliga historia, försummas av unga människor.

För mig som "nysvensk" var upptäckten av dessa bygdegårdspärlor en djupdykning i en aspekt att adoptera svensk kultur, som jag visste lite om men som jag nu älskar.

Genom hela sitt liv har **multikonstnären Carina Henriksson** verkat som en passionerad kulturproducent inom en rad kulturformer. Hon rör sig fritt mellan sång, musik, teater, litteratur och vandrar obundet mellan genrer och uttrycksformer. Via produktionsbolaget Glesbygdssdivan tillgängliggör hon kultur för alla och har blivit känd för de egna musik- och teaterproduktionerna.

Kulturens intravenösa kärleksdropp i en skakig tid

TACK alla fantastiska människor i Bygdegårdarnas Riksförbund för initiativ, vision och genomförande. TACK alla som trott på och bidragit till projektets genomförande.

TACK alla exceptionellt begåvade, hängivna, professionella kulturutövare som jag haft den stora glädjen att samverka med under Kulturbygdsturnén.

TACK alla bygdegårdsföreningar för att ni finns och med värme och engagemang skapar det viktiga livet mellan husen. Ni gör kulturen tillgänglig i hela vårt avlånga land och värnar om att bevara historia och kulturarv till nästkommande generationer. Det finns många historier ännu inte iscensatta och flera nya projekt har fötts under turnén.

Detta är inte "hej då" utan "vi ses igen". I kölvattnet har det skapats nya kluster, samarbeten och ett rikstäckande nätverk av frilansande och ideella krafter.

Vem hade trott att Bygdegårdarnas Riksförbund skulle ligga i framkant för att lyfta regional tillgänglig kultur till ny nivå. Denna unika satsning har krävt både mod, idoghet, hårt arbete och ett visst mått av galenskap. Allt genomsyrat av en kärlek till kultur, kulturarv och tillgänglighet på bred front. Ni har lagt ribban i kultursverige och förhoppningsvis genererar detta fler satsningar för regionalt verksamma kulturut-

övare. Varma mänskliga och konstnärliga möten har genomsyrat hela denna turné.

Jag är stolt och evinnerligt tacksam för att ha varit en kugge i denna visionära satsning på kultur i yttermarker och glesbygd. Kulturens kraft och makt är fundamental. Tillgången till kultur är essentiell och de plattformar för kreativa möten som bygdegårdarna i landet erbjuder ökar välbefinnande, livskvalitet och hälsa hos både utövare och publik. Det är viktigt att nära målsättningen "Hela Sverige ska leva" både i tanke, ord och handling. Det har vi tillsammans gjort.

För mig personligen har det även givit arbetsro att skriva manus, musik och bädda för nya projekt. Kultur är näring, livskvalitet och välbefinnande och detta är kulturens intravenösa kärleksdropp i en skakig tid av oro, pandemi och lågkonjunktur. Att erbjuda kultur när den behövs som mest. Det är ni helt enkelt bäst på. Nu fortsätter vi sprida kultur, kärlek och upplevelser i hela vårt avlånga land.

Med en fantastisk bakgrund som före detta **basist** i bandet Hammerfall har **Magnus Rosén** rest världen runt med sitt instrument. Med turnéer från Japan till USA via Europa och Sydamerika har han under flera decennier uppskattats av oräkneliga konsertbesökare.

En resa genom mitt musikaliska liv runt jorden

Kulturbygdsturnén har för mig inneburit att sprida kulturen till landsbygden och väva ihop vårt avlånga land med något som är så viktigt. Kulturen är en plattform där alla åldrar, nationer och grupper kan mötas och inspireras.

En vanlig turnédag började med att packa ihop mitt släp med all rekvisita som bestod av 5 rollups, scenkläder, laserljus, rökmaskin, 16 fasta- och 8 rörliga scenlampor. För mig har det varit viktigt att skapa en miljö som lyfter innehållet i mina konsertföreläsningar.

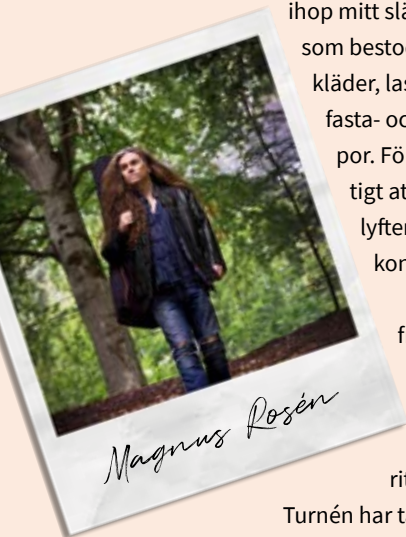
Att sen svänga av från riksväg 40 rakt in i landsbygden på vägar där jag aldrig tidigare åkt har varit en upplevelse i sig.

Turnén har tagit mig till platser i Sjuhärad som jag aldrig tidigare besökt med vackra miljöer, skogar, sjöar, byar och samhällen. Ett fantastiskt äventyr i sig självt. Väl framme vid varje bygdegård har det tagit mig cirka 90 minuter att rigga upp allt, för att sedan byta om och mentalt samla mig inför uppträdandet.

Sedan när allt var färdigt så blev det nedriggning, hemkörning och urlastning från släpet.

Med all rekvisita och scenografi har jag velat ge ett inspirerande intryck genom att förstärka den värld som jag kommer ifrån. Uppträdandet har tagit med publiken på en resa genom mitt musikaliska liv runt jorden, där inramningen varit humanism. Blandat med föreställningens berättelser har jag spelat ungefär fem till sex låtar per tillfälle. Mottagandet har varit fantastiskt på alla bygdegårdar med stående ovationer, och jag upplever att alla åldrar kunnat ta emot det jag levererat.

Kultur är även ett känslomässigt uttryck där människans inre sidor blir synliga i form av fantasin som sedan tar sig ut till vår verkliga vardag. Det är också ett skyddsnät för yngre och vilsna själar där det går att fånga upp, ge riktlinjer och stimulans. Kulturen behöver inte alltid kosta stora pengar, utan det handlar även om ett ramverk med genomtänkta aktiviteter. Kulturens flagga skall hissas högt framför alla andra flaggor i en fri nation.

Med glimten i ögat och fötterna i folkmusikmyllan har **musikern Susanne Lind** i drygt 25 år turnerat Sverige runt med sina folksånger, historier och spelmanslåtar. Hon har bland annat tack vare sina barnföreställningar tagit emot Framtidspriset på Folk- och världsmusikgalan. Hon har även komponerat teatermusik, producerat musikradioprogram samt är kursledare i fiol, folksång och scenisk framställning.

Ett hus som byborna själva har byggt

Ibland förvånas jag över hur bra jag kan ha det. Ett minne från min kulturbygdsturné är när jag kör på vintriga småvägar i skymningen. På toppen av en backe ser jag skylten för bygdegården och bredvid står ett rådjur. Vi möts med blicken innan den skuttar förbi den vackra röda bygdegården. Ett hus som byborna själva har byggt. Fastän jag är tidig är det redan folk på plats. De förbereder rummet, fikar och engagerar sig. När publiken anländer verkar de flesta känna varandra och hälsar glatt.

En av de drivande medlemmarna i bygdegårdsföreningen tar ordet och tackar Kulturrådet för att de möjliggör besöket. Jag tackar också för denna magiska plats. Därefter delar jag en del av min livsresa som har fått mig att fastna för folkmusik och berättar om mina möten med en av Skaraborgs storspelmän, Sven-Ingvar Heij. Hans låtar med tokroliga texter får inleda programmet. Det är skönt att få skratta tillsammans och fascinerar av hur det var förr när man själv fick spela eller anlita en spelman för att få musik.

Jag smyger in några gamla skrönor för att väcka eftertanke och skapa en känsla av spänning. Jag filosoferar över vad lycka kan vara och sjunger mjuka sånger till gitarr. Innan fikapausen återvänder fiolen, tempot höjs och jag avslutar med några gamla västgötaramsor. Det blir en

rolig start på fikar när hugade personer i publiken delar med sig av sina egna ramsor.

Efter pausen blir det olika saker beroende på publiken. Ofta knyter jag an till platsen genom att spela en låt från byn. Vid ett tillfälle ville några barn komma upp på scenen och sjunga. Ibland dansade vi långdans och sånglekar tillsammans. Några gånger var det barnföreställning som inleddes med pysselbord där publiken byggde instrument som sedan användes under föreställningen. På en plats lyckades bygdegårdsföreningen få skolbussen att stanna utanför bygdegården!

Kulturbygdsturnén har gett mig en ökad uppskattning för bygdegårdarnas viktiga roll när det gäller kulturupplevelser, folkbildning, krisberedskap och mänskliga möten. Det har också varit inspirerande att ha kollegor att träffa och få jamma tillsammans med. Jag är otroligt stolt över våra närmare 500 arrangemang och tackar Bygdegårdarnas Riksförbund, distriktsstyrelsen och alla ideella arrangörer. Ni berikar våra liv!

Brita Björs är sångare, musiker, kompositör, scenkonstnär och pedagog i ett, uppvuxen i Järvsö, Hälsingland men numer bosatt i Malmö. Hon sysslar med svensk och amerikansk folkmusik, och utnämndes till årets artist på Folk- och Världsmusikgalan 2020. Driver projekten Folkmusikens Queen B; Happy Heartaches; Ett as, En fras, Kontrabas; The Erotica Project och 1 km musik.

När ens konst landar hos någon, det är värt allt

”Äntligen! Är stunden kommen. Äntligen är vi här för att vara del av detta dumdristiga våghalsiga exklusiva budgetbetonade storslagna magnifika äventyr.”

Så lyder öppningsfrasen i min föreställning Folkmusikens Queen B, som jag spelat på skånska bygdegårdar. Orden är menade att beskriva min show, men passar för hela Kulturbygdsturnén tycker jag – ett oerhört projekt! Så kul, så rätt, så svårt, så tungt, så lyxigt, så mäktigt, så överväldigande. Vilken ynnest att få vara del av den här kulturångvälden som rullat över hela landet.

Det har varit många varma möten med eld-själur. Tanter, gubbar,

barn, föräldrar. Jag har fått

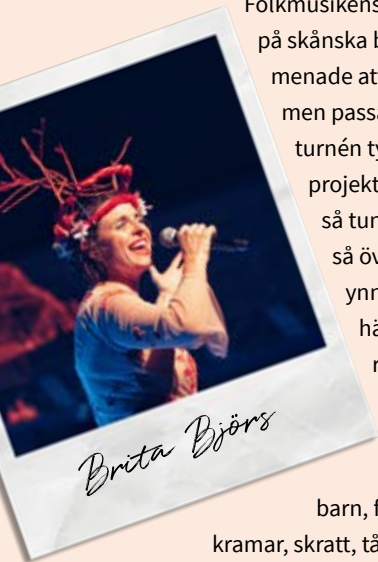
kramar, skratt, tårar, kärleksförklaringar, djupa samtal om konst, minnen och känslor.

Det har bjudits på kaffe, kaka, middag, öl, tårta, blommor. Jag har blivit så väl omhändertagen, fint att lära känna så många trevliga arrangörer och platser, besöka alla dessa bygdegårdar, små och stora samlingslokaler. Att åka kors och tvärs som den enmanscirkus jag är och packa upp en hel föreställning på en liten scen i en avkrok. Att

det sen kommer en publik som inte riktigt vet vad de ska få sig till livs, men som vill ta del av kultur som händer hos dem.

Det har varit ett slit. Jag får skylla mig själv för min föreställning är teknikspäckad och jag packar min Volkswagen till bristningsgränsen med ljud, ljus, projektor, kostymer, scenografi och rekvisita. ”Får du plats med allt det där i bilen, jag trodde du behövde ett helt släp”. Jag är på plats sex timmar innan föreställningsstart för att rigga, det är alltid något som krånglar. En brummande högtalare, mikrofonen sprakar, projektor som inte visar bild, lampor som inte lyser. Jag är min egen chaufför, roddare, tekniker, och så småningom artist. Jag måste lösa de problem som uppstår, ibland grejar man ändå fram till föreställningsstart, ibland krånglar det mitt i showen och man får be publiken prata med grannen medan jag springer och byter en kabel.

Det gäller att vara på topp även när man har ryggsrott eller stukat foten. Jag behöver ge allt oavsett om publiken skrattar och tjoar eller om de sitter tyst och still. Även den mest sammanbitna kan komma fram efteråt och tacka med tårar i ögonen. Det är fint när ens konst landar hos någon, det är värt allt. Och mötet med de andra konstnärerna i Kulturbygdsturnén har varit guld. Ett fantastiskt nätverk, med både gamla bekanta, men också helt nya bästa vänner. Tack för det!

Genom åren har **skådespelaren Kalle Haglund** rest land och rike runt med sin passion för ord och scenkonst. Han har gjort föreställningar i samarbete med exempelvis Riksteatern, Dramaten och Teater Galeasen. I detta unika samarbete med Bygdegårdarnas Riksförbund, har han skapat föreställningen Tvivelsviterna.

Genom stockholmstrafiken till slingrande landsvägar

Du tog mig genom stockholmstrafiken till slingrande landsvägar, runt på fagert fastland och ut till vackra skärgårdsöar. Ibland var där en folkfest och ibland så var det folktomt. Men det var alltid mycket kaffe; kaffe före, kaffe efter och lite kaffe under tiden. Oftast var det nyktert men ibland så var det fylla. Så ibland har jag väl kastat alla pärlorna till svin och sedan velat svina i pärlspontad idyll. Men med Hälsingland som fond har jag pratat om psykos, med en ensam mamma vars dotter inte kom. Ibland var jag så välkommen att hjärtat nästan brast och ibland så fick jag lämna trots att ingen sa hej då. Du bjöd fantastiska kollegor och flera nya vänner, som jag kan tipsa smultronställen i mitt bygdegårdsdistrikt. Du gav mig ärofyllda möten med engagerad arrangör och vi forma fina stunder, med nått som kräver sin publik. Så nu är jag ganska trött och matt, men också mäktigt tacksam.

Med vänliga hälsningar, Kalle Haglund och Tvivelsviterna

Med en stor bredd och lång erfarenhet har **cirkusartisten Peter Åberg** rest över hela världen, passerat mer än 40 länder och framfört mer än 1 000 föreställningar. Han är i grunden jonglör och akrobat men blandar gärna in musik, magi och minneskonst i sina olika framträdanden.

Alla har varit helt med, unga som gamla

Kulturbygdsturnén är ett otroligt projekt. Att det genererat så många framträdanden på så många platser som i vanliga fall inte har så stort utbud till kvalitativ scenkonst tycker jag är otroligt. Jag är stolt och tacksam över att få ha varit en del av det.

Jag har fått en bättre bild av vad en bygdegård är och träffat en massa eldsjälur som håller denna tradition vid liv. Det har varit så otroligt varierande i både lokal, läge, kommunikation, förutsättningar och vana att arrangera. Det har varit lätt, jobbigt, givande och roligt, allt på samma gång.

Jag valde att göra en föreställning som blandar lite olika nummer från mina två olika solo-shower. Det blev en kompott av material från hela min karriär där jag tog det bästa och visade hur det kom till och varför. Jag valde detta upplägg främst för att jag visste att det skulle vara så olika förutsättningar för varje unik bygdegård. Så jag har haft material för 90 minuter men jag uppträdde i ungefär en timme. Jag har oftast kunna göra min plan A-föreställning med lite anpassning, men det har även blivit ett par B-, C- och även D-versioner.

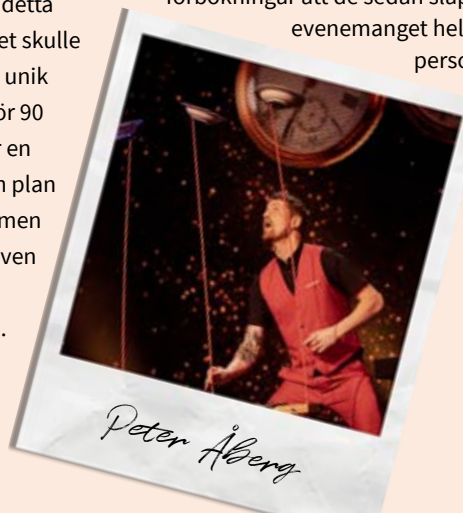
Showen har mottagits otroligt bra.

Alla har varit helt med, unga som gamla. Jag fick många frågor efteråt som ledde till vidare diskussioner under fikaten som oftast var efter föreställningen. Alla arrangörer har varit väldigt nöjda, och många har frågat om de kan boka igen. Jag tror det har varit bra att jag har haft mycket publikkontakt och att publiken blivit inbjuden till att påverka showen. Det har lett till en väldigt trevlig stund tillsammans.

De har varit spridda skurar med allt från 14–80 personer i publiken. Jag tror att de gånger det varit lite publik mest berott på väder (för fint väder i maj!) och ibland för att det varit ett helt nytt upplägg för bygdegården. Ibland visste inte ens arrangörerna vad jag skulle göra, vilket förklarar att det ibland blev svårt att göra reklam för det.

När jag var i Marmorbyn så hade de för få förbokningar att de sedan släppte det och gjorde evenemanget helt gratis. Då kom 70 personer.

Stort tack för förtroendet!

Med stor fascination skapar **författaren Anna Winberg Sääf** litterära verk som fånglar och trollbinder läsaren. Hon debuterade 2016 med romanen "Jungfruön" (Ersatz) och utsågs 2021 till regionförfattare för Kalmar län. Under åren har hon även varit verksam som lärare i kreativt skrivande och arbetat med litterära möten, workshops och läsningar mot yngre målgrupper.

Förtrollade stenar, lockande vågor och längtan

Runsten, Bjursnäs, Långlöt, Bäckebo, Källa, Skällby, Läckaby, Norra Möckleby, Gårdby, Högsrum, Böle, Torsås, Frödinge, Ventlige, Skäggenäs, Ruda, Långserud och Östra Fågelvik. En regnrock, en klangskål, en gammal radio, en anteckningsbok. Med mina ord och min röst tog jag med mig ut till alla dessa bygdegårdar och fick möta nyfikna lyssnare under en mycket speciell vår. Det var kulturbygdsturné!

Överallt lyssnade publiken andäktigt, slöt ögonen när jag placerade kalla grå stenar i deras händer. Jag vågade kasta mig ut i något nytt, och åhörarna fick mig att våga stå där och läsa, våga lita på det som skulle uppstå mellan oss. Att våga presentera ett för mig nytt uttryck, uråldrigt allmängiltigt och smalt på samma gång: högläsningen, att bara läsa, på en för mig så ovan scen som bygdegårdens golv. Att komma ut i alltmer ljusnande kvällar, allt eftersom våren gick, och känna att man bjudit på något, lämnat något kvar, kanske öppnat dörren till ett hemligt inre rum hos någon av de som lyssnat.

Kulturbygdsturnén är för mig att våga kasta sig ut på ett äventyr, att få möjligheten att utforska vad en föreställning kan vara med hållbara resurser: tillräckligt mycket tid för att skapa något som bygger varaktiga minnen. För att skapa kvalitativa kulturupplevelser som ger

en upplevelse inuti krävs inte bara kreativitet och vilda idéer. Det krävs också tid, trygghet och finansiering. Det är vad Kulturbygdsturnén innebar för mig, ett djupt andetag, en möjlighet att få utforska, bygga och våga i lugn och ro. Med stöd och kollegor som hela tiden fanns där i bakgrunden, ett sammanhang som sträckte sig över hela Sverige. Och ur den miljön skapades något som byggde nya broar till framtida kulturuttryck och texter för mig, en ny form att bygga vidare på.

Kulturbygdsturnén är också alla möten: med mig själv, med mitt inre konstnärsknase och med alla de som kom och med öppna sinnen lyssnade till min dramatiserade högläsning. Och så fika! Mycket fika blev det och många samtal om Blå Jungfrun i köket, vid kaffebruggaren innan och efter föreställningen. Det blev en vår jag alltid kommer att minnas och som jag kommer att bära med mig i mitt framtida skrivande och skapande under lång tid framöver.

När **Stina Hellberg Agback** var sju år kryssade hon spontant i den lilla rutan för "harpa" på den kommunala musikskolan i Uppsala. Numer är hon en utbildad **harpist** vid Kungliga Musikhögskolan, Trinity College of Music i London och Berklee College of Music i Boston. Under åren har hon spelat med Laleh, Tomas Ledin, Blåsarsymfonikerna, Uppsala Kammarorkester och inte minst med de egna banden SHA3K, Namna, Hexabit och Utopidepartementet.

Att tillåta sig att förändras

Efter nio månaders resa i Uppland och Västmanland med alla möten och nya vänskaper, känner jag att den största förändringen nog är i mig själv. Jag har burit och rullat mina harpor i snöstorm och lervälling, ätit ostmackor och vaniljhorn, väntat på Gräsöfärjan, glömt noter, glömt stråkar, glömt bort mig, men framför allt har jag mött så många människor och tankar.

Med min föreställning så ville jag presentera harpan för den uppländska publiken. Harpan har både en kort och en lång historia i Uppland. Den var en främmande fågel som ramlade ner i området på sjuttioalet, och numer finns det ingen annan plats i Sverige där harpan varit aktiv så länge. I över

femtio år har det undervisats i just harpa i Uppsala. I och med detta tyckte jag att harpan förtjänade i allra högsta grad en närmare presentation.

Harpan är ett folkmusikaliskt instrument som togs in i finrummet främst under 1700-talet då harpan fick sina pedaler. Med pedalerna kan

man nästan spela samma saker som på ett piano. Från klassisk salongsmusik, till opera, balett och symfonier, har harpan utvecklats inom modernistisk musik med prepareringar, alternativa speltekniker och konceptuella kompositioner. Parallellt med detta finns det folkmusikaliska, och inte minst det folkliga.

Till sist – jazzen.

Den fina publik jag fått möta under Kulturbygdsturnén visar att det allra viktigaste för konst och musik är kärleken till det man gör. Från första till sista konsert har jag mött människor som sagt att "nog var det klassiska fint, folkmusiken stämningsfull och så... men JAZZEN. Det vill jag höra mer!". Jazzen, som absolut inte har haft någon självskriven relation till harpan, förutom att några harpister liksom jag inte har kunnat hålla fingrarna borta från denna fantastiska musikstil. Det är så härligt att min kloka publik under denna turné har kunnat höra hur mycket jag bryr mig om jazz.

Att möta någon genuint, är att tillåta sig att förändras, och jag har förändrats av mötena med publiken. Jag har förankrat mig i att när jag spelar jazz på min harpa så når musiken fram och uppskattas. Det främmande är begripligt när passionen får skina igenom.

Med vackra plock-gitarrer, hjärtskärande texter och underhållande mellansnack har **artisten och musikern John Dunsö** (artistnamn Traveling John) gjort sig känd för att beröra sin publik. Musiken kan beskrivas som popvisor på engelska och är ibland lugn, ibland upptempo men alltid med berättandet i fokus. John har setts i TV4:s Nyhetsmorgon och SVT:s Go'kväll, flera spelade låtar i Sveriges Radio och miljontals streams på Spotify.

En hyllning till ideella krafter

Kulturbygdsturnén har främst varit ett viktigt uppmärksammande av kulturen på landsbygden, och en hyllning till de ideella krafter som gjort det möjligt för folk att träffas i områden där det vanligtvis inte finns naturliga mötesplatser. Det har varit fantastiskt att se och träffa alla dessa hårt arbetande människor.

I ett inledande skede av turnén sa jag att jag inte ville att det skulle vara någon professionell skillnad på upplevelsen av en konsert i Stockholms innerstad eller en konsert 30 mil från närmaste storstad. Det var min vision från start till mål i form av ljud, ljus och upplägg.

Jag valde att göra en konsert på ungefär 75 minuter som innefattade mina egna poplåtar på engelska och en tydlig röd tråd av berättelser mellan låtarna för att ge dem med bristande förståelse i engelska en genväg att förstå. Publikmötet var alltid fint och jag tror att de mindre scenerna gynnade mitt framträdande eftersom jag försöker skapa en intim relation till publiken oavsett var jag kommer.

Jag är övertygad om att projektet i stort har fått många positiva konsekvenser och att det kommer att ta lång tid innan alla ringar på vatten har ebbat ut. Dels genom de enskilda upplevelserna, dels eftersom många bygdegårdar hade

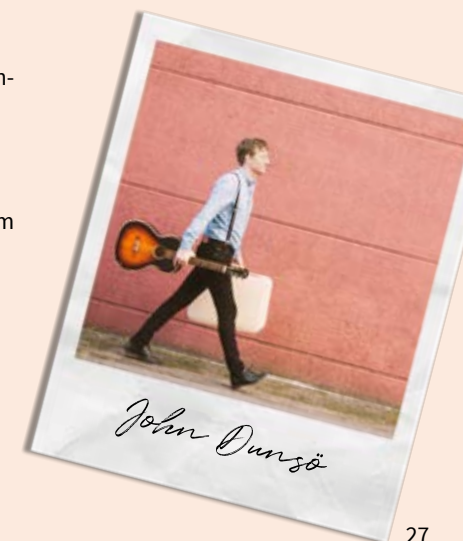
sitt första framträdande sedan pandemin. Detta projekt blev en uppstart för kulturlivet på flera platser.

Jag är glad, tacksam och stolt över att ha varit en del av det här.

Här kommer en egenskriven Kulturbygdsturnélimerick:

Jag blev tvingad att flytta från Malmö
Till Värmland på grund av min fästmö
Men så plötsligt en da'
Kenneth ringde – hurra!
En turné fick han till med sitt trollspö

PS. Jag vet att det är fler än Kenneth Lundmark (förbundschef, Bygdegårdarnas Riksförbund) som har gjort detta möjligt. DS.

Med vackra melodier och grova texter tar gruppen Våtmark tag i den mest tabubelagda traditionen i svensk folkmusik, nämligen snuskvisor och fulvisor. Genom härlig stämsång och svängigt ackompanjemang bjuder **folkmusikerna Nina Grigorjeva och Sandra Berggren** alla nyfikna öron på roligt och spännande material som är skrivet av och om kvinnor.

Tåg, buss, båt, helikopter och långa bilfärder

Kulturbygdsturnén har hjälpt oss att sprida fulvisetraditionen till folk som vanligtvis inte har möjlighet att gå på konserter eller delta i workshops. Turnén har varit full av upplevelser, nya erfarenheter, människomöten och nya kontakter. Vi har fått se så mycket av vackra Västerbotten (kust, inland, fjäll), bo hos spännande människor på vägen som är eldsjälar och driver kulturen framåt. Vi har också fått äta god mat, fika i överflöd och uppleva lokala sevärdheter.

För att vara en första turnésatsning har detta gått över förväntan bra. Vi har fått mycket uppmuntran och kärlek på vägen. Folk har varit så glada och tacksamma för att det här blev av. Det här är verkligen en satsning som behövs!

Vi erbjöd bygdegårdarna tre olika upplägg: konsert, ungdomsföreställning, och olika workshops. De flesta valde konsert med paus för fika, öl eller mat. Vi har spelat låtar, pratat om musiken, berättat små historier på ett mysigt, gemytligt och avspänt sätt. Vi har också spelat till folkdans, hållit i ungdoms- och vuxenworkshops vilket har varit uppskattat.

Publikmötet har varierat beroende på hur aktiv bygdegården är, folkmängd, ljus i lokalen, publikens alkoholintag, tid på dagen med mera. Vårt konsertkoncept har fungerat bättre i "ett

hörn" på en mindre bygdegård än på en större upphöjd scen med avstånd till publiken.

Vår konsertresa har bestått av flera sjok med tåg, buss, båt, helikopter och långa bilfärder. Vi har oftast sovit på bygdegårdar eller hemma hos någon i föreningen då avstånden har varit långa. I samband med turnén har vi fått uppmärksamhet från Sveriges Radio P4 i både Västerbotten och när vi gästade region Örebro, SVT lokalnyheterna, lokaltidningar, tidskriften "Bygd och Natur", sexualpolitiska tidningen "Ottar" och STF-tidningen "Turist".

Vi är verkligen så glada och tacksamma att vi har fått vara en del av denna fantastiska satsning!

Med många stämnda strängar på sin lyra sprider **musikern och artisten Klas Norberg** glädje genom allt från kupletter till opera, visor och rock. Han är en efterfrågad och mycket omtyckt underhållare som älskar att bjuda på sig själv och sprida glädje.

Som en kringresande bygdegård

Jag trodde jag hade varit på de flesta spelställen i Västernorrland men det fanns vita fläckar.

Bemötandet på den här turnén har varit fantastiskt. Många fullsatta hus och flera har vetat om att denna turné pågår. Det är roligt tycker jag då detta är ett projekt helt i min smak. Lika roligt var det att göra två gästspel i Västerbotten också. Där är jag titt som tätt och spelar annars också, men dessa två bygdegårdar var helt nya för mig.

Det är mycket bra att pengar sprids ut i landets alla delar och att ideella krafter ute i bygdegårdarna får intäkter efter pandemin tack vare sålda biljetter. Min turné har även uppmärksamats genom bland annat P4 Västernorrland, Tidningen Ångermanland, Tidningen Land, vilket gläder mig.

Att vara runt på bygdegårdar och spela är inget ovanligt för mig. Jag är från landet, bor på landet och då är ofta en bygdegård samlingslokalen där man har fester, föreningsträffar, scootercafé, pimpelfika, bio eller vad som helst. Lite allt-i-allo hus, som det lätt blir (och nog måste bli) på mindre orter.

Mitt program är precis likadant. Ett allt-i-allo program med rock'n'roll, visor, opera, allsång, och lite trams. Det har varit fantastiskt roligt och jag har träffat många nya människor och varit på

några nya platser. Roligt också att åka runt som en föreställning (även om det kanske är ett lite nytt ord för mig, jag står bara och babblar, spelar, sjunger och hoppar upp på något bord ibland), men en slags föreställning är det nog. Jag hoppas att det blivit som en kringresande bygdegård, med lite allt möjligt under samma tak, som går att ha till det mesta och gläder människor. För mig är just det de finaste som finns och det tycker jag borde kallas fin-kultur. Tack!

Under sin långa karriär har **folkmusikern Josefina Paulson** turnerat över hela världen med sin nyckelharpa, blivit tilldelad titeln riksspelman, nominerad till årets artist vid Folk- och Världsmusikgalan och inte minst fått titeln som världsmästare i modern nyckelharpa. Hon har tack vare sina västmanländska rötter även utvecklat en djup kunskap inom den regionala traditionella musiken.

Bygdegårdarna är framtidens scener

På den musikaliska resa som landade vid 15 av Västmanlands välkomnande bygdegårdar, drog jag och Ellen våra stråkar, genom tid och rum, och lät röster från gångna generationer åter jungas, spelas och berättas.

I Västmanland så bjöds publiken med på en motorcykelresa runt i 1930-talets landsbygd, med spelmansmusik och berättelser från den lokala traditionen. På nyckelharpor, fiol och sång, spelade och berättade jag solo, med min stora förebild Ellen Lagergren (på helfigursplakat i verklig storlek) vid min sida.

Jag har som spelman i den relativt okända traditionsmusiken från Västmanland alltid fascinerats av de låtar som finns nedtecknade av en specifik spelkvinna, estradör och insamlare, nämligen Ellen Lagergren. Efter oändliga timmar arkivbesök, djupdykandes i hundratals noter och anekdoter, blev en berättarföreställning till. Mängder av historier om levnadsöden, märkliga danstraditioner, beskrivningar kring sekelskiftets bröllopsbestyr, legenden om blacken och mötet med hin håle själv, fick åter liv i ord och ton.

Det största för mig i att få göra denna bygdegårdsturné har varit att åter placera den här musiken tillbaka ut i människors liv, där den ger glädje, tröst och en länk tillbaka till dessa bygders rötter.

Jag är övertygad om att bygdegårdarna är framtidens scener, där kulturella uttryck i alla dess former når publiken och där det finns en tradition att mötas lokalt. Nog är det en mäktig känsla att kliva in i bygdegårdsföreningens bubblande engagemang där ideella krafter möts i värmen av en stark gemenskap. Genom Ellens berättelser sätts dessa små orter som starka och viktiga platser på västmanlandskartan.

Med glädje kommer jag särskilt att minnas att blicka ut över publiken och se en delad igenkänning och bekräftelse hos kvinnorna. Där Ellen, som var verksam på 1930-talet blev en spegel tillbaka till en tid där många ställningstaganden gjordes som gör att vi står där vi står idag. Pannmuren, tvättmaskinen, rösträtten och styrkan i att bära och bäras av en passion är något vi alla kan relatera till och känna igen oss i. Tack för alla oförglömliga möten!

den gjordes som gör att vi står där vi står idag. Pannmuren, tvättmaskinen, rösträtten och styrkan i att bära och bäras av en passion är något vi alla kan relatera till och känna igen oss i. Tack för alla oförglömliga möten!

Med bas mellan Göteborg och Paris är **Gilda Stillbäck** en dansare, koreograf och skådespelare som arbetat på institutioner som Malmö Opera, Göteborgs Stadsteater, GöteborgsOperan och Palais de Tokyo. Som koreograf rör hon sig mellan dans, teater och film samt skapar produktioner för både vuxna och barn.

Ingeborg berörde och väckte ofta starka känslor

”Jag är ingen intellektuell person, jag är 99 procent emotionell, och den här tiden som vi ska spendera här tillsammans, den ska vara LEVANDE. Ni ska känna att det här är inte fruktlöst!”

Så låter ett utdrag ur första scenen av monologen Ingeborgs Manifest som under våren turnerat med Kulturbygdsturnén. En pjäs helt baserad på uttalanden av Ingmar Bergman. Jag vågar påstå att den tid Ingeborg tillbringade på bygdegårdarna minst sagt var levande.

Ingeborgs Manifest är en dansteaterföreställning som leker med perspektiv och utmanar betraktaren till att iaktta sig själv i sitt sätt att se Ingeborg. Hur lyssnar vi till det manliga geniet Bergman om det är en kvinna? Ger Ingeborg samma intryck av genialitet som Ingmar, eller ser vi henne på ett annat sätt?

När Ingeborg säger ”Jag har aldrig tvivlat på min egen begåvning, inte på riktigt i alla fall. Men jag är inte bara begåvad, jag är flitig!” skrattar ofta publiken. Skrattade de även när Ingmar sa dessa ord?

Efter föreställningarna blev det fika och publiksamtal. Ingeborg berörde och väckte ofta starka känslor. Många gånger blev det intensiva diskussioner. Teman som lyftes var skillnader mellan manligt och kvinnligt språk, förväntningar på människor i förhållande till kön, konstnä-

lers behov av att vara impulsiva, kreativitetens olika ”demoner”, vad ärlighet är, skillnaden mellan passion och besatthet. Flera kvinnor sa att de önskade att de vågade visa lite mer av sina ”Ingeborg-sidor”.

Det fantastiska och helt unika med turnén är att situationen varit så intim. Mötet mellan publik och konstnär blev ett riktigt möte från båda håll. Föreställningen var avskalad i sitt format. Ljus- och scenografi var enkelt och koreografin med regi var anpassningsbar.

Kulturbygdsturnén har varit ett fantastiskt sätt att möta en helt ny publik och publiken fick möjlighet att se något de aldrig tidigare sett. Många kommenterade hur starkt det var med mina rörelser och min dans, hur mycket kroppen uttryckte i samspel med texten. Flera bygdegårdar är även intresserade av framtida samarbeten.

Ingeborgs Manifest är skapad i samarbete med Petra Revenue och turnén genomfördes tillsammans med Stollar Bollar.

Med en två decennier lång karriär har **artisten Eva Eastwood** blivit Sveriges rockabillydrottning som även internationellt blivit ett respekterat namn. Hon är invald i Rockabilly Hall of Fame i Jackson, Tennessee, och släppte 2020 albumet "Candy" som gick in som nummer 1 på svenska albumlistan för fysiska skivor. Som en modern tidsmaskin fångar hon med fingertoppskänsla de melodier som strömmade ur den första rock'n'roll-generationens radioapparater.

Som ett "hemma hos"

Kulturbygdsturnén tillhör nog ett av de finaste uppdrag jag emottagit genom alla mina år. Att samla människor i alla åldrar på orter i landet som vanligtvis inte skulle ha råd med några större arrangemang, har varit precis så fint som mina drömmar föreställt sig det.

Bygdegårdarna drivs ju ideellt och inför varje arrangemang önskade jag mig kaffekalas med vit-rödrutiga dukar och hembakat kaffebröd. Mitt i alltihopa fanns jag med gitarren, som ett "hemma hos" och det blev ju så himla fint. Det har varit fullsatt på nästan alla 15 bygdegårdar och även ungdomar strömmade till när jag slog ihop mina så kallade workshops med själva framträdandet. Många i publiken kom fram och sa just detta efteråt, "Vad fint att få mötas så här en vardagskväll (eller söndagseftermiddag) utan vakter, röksmaskiner, alkohol och stök".

Jag upplever att de som hade de olika bygdegårdarna runt i Örebro län också varit mycket tacksamma och glada för just den här insatsen av kulturell verksamhet. Ett fantastiskt lyft för dem att få fylla sina små underbara arenor med människor. Jag skulle lätt göra om hela resan igen. Jag har absolut bara positiv hjärtevarm feedback att lämna.

Under 15 år har **sångerskan, körledaren och kulturproducenten Kajsa Norrby** erbjudit möten mellan människor genom körsång. Med glädje har hon arbetat som en kreativ kör- och workshopledare för att lära ut musik på gehör. Från sin bas Långrådna Kultur jobbar hon för att beröra och befrukta människors kreativitet genom sång.

Det blir som det ska.

Människor är ett oförutsägbart konstnärsmaterial.

Om magin uppstår vet vi först när den inträffar. Om vi är där då.

Att blanda gult och blått kan kännas stabilt och tryggt.

Det blir troligtvis grönt och kanske skönt. Men att säga: "Människa, välkommen som du är, vi blandar oss med varandra och ser var det bär"

Det kan bli precis hur som helst.

Vi gör, alla, alltid så bra vi kan.

Utifrån de förutsättningar vi har möter vi varann. Bagage kan vara bra, eller tungt att ha.

Att sjunga tillsammans med främlingar är som att alla på livets perrong ... plötsligt öppnar sina resväskor.

Någon upptäcker "Oj, jag har bara fått med mig en strumpa", någon annan längre bort ropar "jag med, du kan få den så har du ett brokigt par" Någon har fått med sig en ficklampa utan batteri, och någon annan verkar inte ha fått med sig annat än batterier men inget att ha dem i. En resväska brister av tyngd och gråa stenar väljer fram.

Där ligger en ädelsten mitt i allt damm.

Där finns en trasig radio, en vissen ros, där finns en uppblåsbar hoppborg, och gosedjurs-gos.

Där finns ett fönster med munblåst glas, där finns växtnäring och en vas.

Och när vi blandar oss kan det bli kaos och kul. Det kan bli som en släktträff vid jul.

Precis hur som helst och det vet vi först sen, om vi tog oss dit och tog del i den.

Det kan bli komplicerad prestations-origami. Det kan bli stortalangen människa-magi.

Vi står här ihop. För att visa att det är okej att vara som man är.

Som folk är mest, med brister och bagage, och för alla som inte är här.

För alla som tror att de inte duger, som krymper sig själva eller tänker att de suger. För alla som blir tysta och inte får plats, i vårt uppblåsta Elitpalats.

Monolog ur produktionen: Sång för folk, en interaktiv konsertturné av och med Kajsa Norrby

En palett av marknadsföring

Mycket händer i ett så stort projekt som Kulturbygdsturnén och inte minst krävdes en hel del marknadsföring. Det har aldrig tidigare gjorts något liknande inom bygdegårdsrörelsen, och kommunikationen blev viktig gentemot både de arrangerade bygdegårdarna och den potentiella publiken.

Redan i starten av projektet skapades en logotyp och en illustration. Dessa togs fram gemensamt med respektive formgivare för att kunna användas i flera olika sammanhang.

Informationsbrev

Den första prioriteringen blev att forma och skriva 24 unika brev för att hjälpa respektive utövare att berätta om sina erbjudanden gentemot bygdegårdarna. Med det egna distriktet som avsändare belystes varje utövare, dennes konstform och föreställning, samt tekniska behov. I dessa fanns även kontaktuppgifter för vidare information och bokning.

Affischer och turnéplaner

På grund av det stora antalet arrangerande bygdegårdar skapades affischer som enkelt kunde skrivas ut via både vanlig skrivare och storformatskrivare. Varje turné fick varsin orange och vit affisch, där den första skapar mer uppmärksamhet och den senare använder mindre utskriftsfärg.

Många arrangörer har inte möjlighet att lägga till egen information som före-

ställningsnamn, biljettpris och tid digitalt. Därför skapades en polaroidbild mitt i affischen med utrymme att fylla i egen information för hand i den vita nedre delen. Varje arrangör kunde sedan enkelt ladda ner respektive fil via vår digitala materialbank.

Hand i hand med formgivning av affischer togs även unika turnéplaner fram som kunde skrivas ut och affischeras på olika platser. Dessa fanns även i digitalt format för att kunna publiceras på sociala medier och hemsidor.

Pressmeddelanden

Tre generella pressmeddelanden har skickats ut, dels när beskedet om stödet kom, när kulturutövarna anställdes och när turnéerna startade på "riktigt" efter årsskiftet.

Inför varje premiär skickades pressmeddelanden ut till regional och lokal media för att uppmärksamma utövarens turnéstart. Meddelandet innehöll information om turnén men även personliga citat från utövare, distriktsordförande och projektledare. Det fanns även kontaktuppgifter bifogat till respektive person.

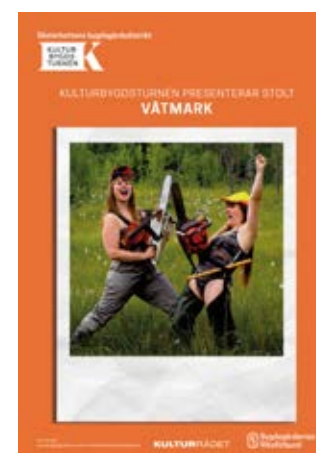
Pressmeddelandena har tillsammans med arrangörernas och kulturutövarnas eget arbete lett till mer än 70 omnämningar i media, främst i lokal och regional press, radio och tv, men även inslag i riksmidia som Sveriges Radios P1 Kulturnytt.

LINUS ERLANDSSON,
DIGITAL KOMMUNIKATÖR

Illustration: Fabian Göranson

Logotyp: Christina Sandell, YRGO

Orange affisch

Vit affisch

Turnéplan

Digitala annonser skapade engagemang

En viktig del av projektet var digital videoannonsering på Facebook och Instagram. Inför den stora annonsproduktionen planerades kampanjerna efter den klassiska marknadsföringsstrategin, tratten.

Inledningsvis genomfördes en större kampanj per distrikt innan respektive turnéstart. Därefter blev nästintill vartenda evenemang digitalt marknadsfört lokalt. Alla annonser latsade vidare till respektive utövers sida på Bygdegårdarnas Riksförbunds webbplats med mer information. Något större del av budget användes på platser med högre befolkningstäthet på grund av högre annonskonkurrens.

Distriktsannonser

Ungefär en femtedel av marknadsföringsbudgeten avsattes till distriktsannonser. Totalt skapades 24 olika kampanjer, en för varje distrikt och utövare. Syftet med dessa kampanjer var att inför turnéstart kommunicera brett för att skapa en större medvetenhet kring varje turné. Under fyra veckor visades dessa videos för att bygga upp en kännedom kring projektet, utövaren och den kommande turnén.

Evenemangsannonser

Den allra största delen av budgeten har gått till evenemangsannonser. Med en så stor

budget var målet att digitalt marknadsföra flera hundra unika evenemang.

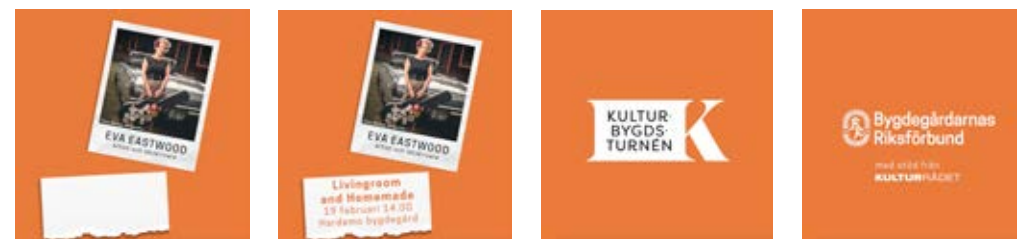
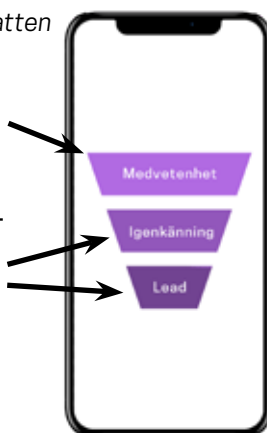
Dessa annonsvideos var något kortare än distriktsannonserna. Tanken var att snabbt och effektivt fånga tittaren med information om föreställning, tid och plats. Med distriktsannonserna i ryggen kunde målgrupperna förhoppningsvis känna igen projektet och turnén. Annonserna visades i två till tre veckor innan varje evenemang.

Tekniskt användes Metas annonsverktyg, Ads Manager, som enkelt förklarar kan dela in målgrupper i geografiska platser, ålder och intressen. Med den aktuella bygdegården som epicentrum annonserades varje evenemang med en geografisk radie på mellan 5 och 70 kilometer. Intressen kunde variera beroende på vilken utövare och föreställning som annonserades.

Marknadsföringstratten

Distriktsannonserna hade som mål att skapa medvetenhet.

Evenemangsannonserna skapade igenkänning och lead, det vill säga att tittaren förhoppningsvis klickade för att läsa mer, och sedan gick på evenemanget.

Instagramannons för evenemang (stillbilder från videoannonser).

Den stora jakten inför varje annons var att få in korrekt datum och tid från både utövare och bygdegårdsföreningar.

Ganska snabbt märktes ett stort engagemang i annonserna genom flera gilla-markeringar, kommentarer och inte minst delningar. Många föreningar var själva aktiva i kommentarsfälten genom att exempelvis svara på frågor om priser och biljettköp. Med tanke på det stora antalet annonser blev föreningarnas digitala engagemang till stor hjälp.

Övrig annonsering

Som tidigare nämnt har fokuset i projektet legat på digital annonsering. Men det

skapades även utrymme för annan typ av annonsering i tidningsbilagor till Svenska Dagbladet och Aftonbladet, en helsida i Teatertidningen samt både i print och digitalt på Skandinavians största musikplattform GAFFA. En mindre summa spenderades även på en digital annons inför riksförbundets seminarium på Folk och Kultur.

För en organisation som är ovan vid betald annonsering i både print och digitalt har detta projekt varit mycket lärorikt och gett mycket positiv uppmärksamhet.

LINUS ERLANDSSON,
DIGITAL KOMMUNIKATÖR

Fem snabba om de digitala annonserna

426 olika videoannonser

465 878 kr spenderat av budget

1 037 247 unika personer har sett en annons (nästan tio procent av Sveriges befolkning)

80 713 personer har klickat vidare

5,77 kr per länkklick (digitalt mätverktyg som under 2022 hade ett Sverigesnitt på ungefär 20 kr)

Kulturbygdsturnén – över 500 kulturupplevelser i hela landet!
15 musiker, 4 skådespelare, 2 cirkusartister, 1 clown, 1 författare och 1 dansare
turnerar i bygdegårdar fram till sommaren 2023.

Läs mer på www.bygdegardarna.se/var-verksamhet/kulturbygdsturne

**Bygdegårdarnas
Riksförbund**

Med stöd från:

KULTURRÅDET

Helsidesannons i Teatertidningen våren 2023.

Foto: Stefan Löfgren

Foto: Stefan Löfgren

Foto: Stefan Löfgren

Foto: Niklas Fischer

1. Peter "Puma" Hedlund, Vallsta bygdegård, Gävleborg
2. Anna Winberg Sääf, Långeserud bygdegård, Värmland (en del av #lånaettlänlånaenkonstnär)
3. John Dunsö, Älvenäs bygdegård, Värmland
4. Palle Poulsen, Hablingbo bygdegård, Gotland

Hadrian Prett är bland annat yrkesutövande spelman på fiol, ordförande i Ax – Kulturorganisationer i samverkan samt Sveriges Spelmäns riksförbund, lärare folkmusikutbildningen på Kungliga Musikhögskolan (KMH) och styrelseledamot i Civos – Civilsamhällets organisationer i samverkan. Hadrian var projektledare de inledande månaderna för Kulturbygdsturnén innan han påbörjade sin masterutbildning i svensk folkmusik på KMH. Hadrian reflekterar över projektet med erfarenhet utifrån sina många olika roller i kulturvärlden.

Ett ögonöppnande projekt

Det är beklämmande svårt att på rättvis basis kunna vara yrkesverksam inom kultur i vårt land. Varför ska brinnande själar vara något självklart? Fostrad och formad av att viss kultur är given, och på något märkligt sätt också något man inte betalar för, är jag glad över att få vara med och påverka för en förändring.

När projektet Kulturbygdsturnén presenterades för mig inför ansökan till Kulturrådet, och jag blev tillfrågad att vara med blev mitt svar förstås ja. Samtidigt tänkte jag, ”ja, men inte en chans att det kommer gå igenom”. I jämförelse med liknande projekt så gällde detta nästan tio gånger så mycket medel än som är gängse.

Att projektet sedan mot all förmodan fick anslag och kunde genomföras, och också blev en enorm succé är nu ett fantastiskt faktum.

När vi gick ut med annons och sökte 24

kulturskapare för anställning formligen exploderade det, vilket än mer belyser behovet av stöttning efter pandemin. Helt fantastiskt att kunna erbjuda arbetstillfällen till det fria kulturlivet och samtidigt erbjuda Bygdegårdarnas Riksförbunds medlemmar nya kulturyttringar till ringa ekonomisk risk.

Castingen var ett enormt inspirerande och krävande arbete. Många fina samtal med alla sorters förvåntansfulla kulturarbetare. Vi som jobbade med att läsa alla ansökningar, och som hade uppgiften att vaska fram de som skulle anställas, är mäkta stolta över att det inte bara blev ett gäng individer, utan också ett väldigt fint och dynamiskt team.

Jag hoppas och är övertygad om att det här projektet har varit en ögonöppnare för de flesta parter i detta intrikata ekosystem av olika aktörer. Kanske främst för de som har lokaler och som nu vågat bredda

10
gångar så mycket medel
än som är gängse

Hadrian Prett på uppstartsträffen för projektet i september 2022. Foto: Torsten Sundberg

sin verksamhet, ökat medvetenheten om vilken motinsats det krävs för att arrangera ett event, och ännu mer att planera en hållbar verksamhet.

Det här är bara början på något som gagnar alla, men det är långt kvar innan det är i självrullning. Om vi tar hand om detta ordentligt, förfinar och raffinerar, tillsammans med fortsatt stöttning från Kulturrådet och andra aktörer, så kommer man blicka tillbaka på året 2022–2023 som en gamechanger. Ett postpandemiskt stimulanspaket som också banade nya vägar och skapade bättre förutsättningar för det fria kulturlivet i samarbete med det ideellt organiserade föreningslivet.

HADRIAN PRETT

Det här är bara början på något som gagnar alla.

Allas tillgång till kultur

Kulturbygdsturnén har gett avtryck som vi inte kunnat föreställa oss och gjort en resa utanför det vi redan vet, kan och tänker. Det har varit spännande, utmanande och rent av magiskt.

”Det har jag aldrig provat förut, så det klarar jag helt säkert”, menade Pippi Långstrump. Med Pippis tvärsäkerhet i ryggen föddes Kulturbygdsturnén. Syftet var att på ett konkret och mångsidigt sätt implementera de nationella kulturpolitiska målen i bygdegårdsrörelsen. Vi såg unika möjligheter att gå hand i hand med ett antal kulturutövare som haft svåra tider under coronapandemin. Långsiktiga relationer och ökad förståelse mellan bygdegårdarna som arrangörer och kulturutövare skulle komma på köpet.

Vår föreningsdrivna verksamhet ger oss ständigt konkreta bevis på behovet av gemensamma mötesplatser som bär vår historia och samtidigt speglar vår samtid. Den demokratiska aspekt men också en kulturarvsaspekt blev tydligare i takt med att projektet framskred.

Bygdegårdarna främjar allas tillgång till kulturupplevelser, bildning och möjlighet att utveckla skapande förmågor. Därtill kommer att landets nästan 1 500 bygdegårdar i sig bär ett kulturarv. Samtidigt

bevarar och utvecklar bygdegårdsföreningarnas verksamhet kulturarvet.

Våra föreningsägda och föreningsförelagade fastigheter erbjuder mötesplatser som gör konsten tillgänglig. Här har kulturutövare fått förutsättningar att skapa och bjuda in till delaktighet i en konstform och en konstnärlig process.

Som organisation tolkar vi de kulturpolitiska målen som en del av ett samhällskontrakt där tillgång till kultur och kulturella uttryck är grundläggande. Kulturen ska vara fri och självständig. Oavsett inriktning och uttryck ska kultur roa och oroa men också bidra till att exempelvis minska ensamhet, främja välmående och allas rätt till ett gott liv. På så sätt bidrar kulturen till en nyfiken samhällsanda och en positiv samhällsutveckling.

Bygdegårdarna finns över hela landet och framför allt på mindre orter dit de större kulturinstitutionerna har svårt att nå fram. Vi erbjuder en befintlig kulturell infrastruktur som är fri att nyttja.

Som organisation har vi upplevt en ökad oro för att politiska krafter ska använda kulturen för egna syften och styra utbudet. Detta har stärkt oss i vår tro att bygdegårdarnas kulturutbud i ännu större utsträckning måste skapa spänning, möten och dialog. Det handlar om att på en och

samma gång utveckla, beröra och skaka om. Kulturbygdsturnén har hjälpt oss i vår strävan.

I våra egna kulturstrategier är den bärande tanken att bidra till ett brett kulturutbud som utgår från lokala förutsättningar och initiativ. Kulturverksamheten ska skapa engagemang, sammanhållning och främja kultur i hela landet samt öka föreningarnas självfinansieringsgrad. Kulturbygdsturnén har tydligt bidragit till att uppfylla de krav som vi ställer på oss själva.

Vi är övertygade om att många fler än tidigare – konstnärer, publik och andra organisationer – blivit medvetna om att bygdegårdarna är en arena för bred kulturverksamhet.

Samtidigt som vi nått ut har vi skapat bättre förutsättningar för kulturverksamheten i vår egen organisation. Vi har nått befintliga målgrupper men också nya – sannolikt framtidens publik. Därtill har exempelvis de regionala kulturkonsulenterna uppmärksammat vårt arbete. På sikt gynnar det den regionala politikens måluppfyllelse.

Genom Bygdegårdarnas Riksförbunds nationella initiativ har hela organisationen fått gemensamma referensramar. På ett unikt och konkret sätt har alla arbetat mot ett och samma mål utifrån regionala och lokala förutsättningar.

Sedan länge har föreningarna utvecklat sitt arrangörskap för att skapa helhetsupplevelser. Med Kulturbygdsturnén i ryggen

har vi tagit stora kliv framåt. Fler föreningar har vågat pröva och många har vässat sitt arrangörskap.

Vi har nått en stor publik. Viktigast är ändå att vi tillsammans i organisationen

och gemensamt med 24 professionella kulturutövare har klarat av att bära ett enormt projekt. Det visar på civilsamhällets kraft i allmänhet och bygdegårdsrörelsens möjlighet att kraftsamla i

synnerhet. Utan tvekan kan det komma till nytta inom flera andra områden, till exempel vid samhällskriser av olika slag.

Det är utom allt tvivel bevisat att det finns nytänkande och handlingskraft, strukturer och processer som fungerar i vår organisation. Vi har levererat resultat utan mångårig planering och komplicerade strategier.

Förhoppningsvis har Kulturbygdsturnén inspirerat andra, både inom och utanför civilsamhället, att tänka stort och tänka nytt. Vi har ett erfarenhetskapi tal som går att omsätta i nya samverkansprojekt. Bara tanken och vår egen fantasi sätter gränser.

Bygdegårdsrörelsen är en levande folk-rörelse som kan nyttja det ideella engagemanget för att göra stora och betydelsefulla insatser för samhället som helhet. Vi har inte bara uppfyllt de nationella kulturpolitiska målen utan också våra egna högt ställda förväntningar. Samtidigt har vi – som så många gånger förr – starkt bidragit till den politiska viljan att hela Sverige ska leva.

ULLA JOHANSON, ORDFÖRANDE,
BYGDEGÅRDARNAS RIKSFÖRBUNDS
KONST- OCH KULTURRÅD

På ett unikt och konkret sätt har alla jobbat mot ett och samma mål utifrån regionala och lokala förutsättningar.

1. Kulturbygdsturnéns monter på Stiga arena i Eskilstuna.
2. Josefina Paulson, Västmanland; Peter "Puma" Hedlund, Gävleborg (båda på nyckelharpa) och Anette Wallin, Halland (fiol) spelar i montern.
3. Panelsamtal om hur vi stärker tillgången till kulturupplevelser i hela landet.

Foto: Jenny Dahlerus

En kulturpolitisk arena

Att möta politiker, beslutsfattare och potentiella samarbetspartners är minst lika viktigt för kulturen som att möta en publik. Därför besökte Kulturbygdsturnén Folk och Kultur i Eskilstuna.

En del av projektet var medverkan på Folk och Kultur i Eskilstuna den 8–11 februari. Folk och Kultur är ett kulturpolitiskt konvent där aktörer inom kultursfären, politiker och beslutsfattare möts på ett utställningstorg och seminarier samt en del scenframträdanden. Bygdegårdarnas Riksförbund har medverkat tidigare, men 2023 var det fullt fokus på Kulturbygdsturnén för att uppmärksamma denna kulturgärning.

Så gott som alla kulturutövare var på plats, liksom förbundsstyrelsen, bygdegårdsdistriktens kontaktpersoner för kultur samt delar av förbundskansliet. Kulturbygdsturnén och tillgängligheten för professionell kultur i hela landet var fokus. Riksförbundet hade en monter på utställartorget där kulturutövarna bjöd på kortare uppträdanden som uppskattades av mässbesökarna.

På torsdagen arrangerade Bygdegårdarnas Riksförbund en panelsamtal – *Hur vi stärker tillgången till kulturupplevelser i hela landet*. Medverkade gjorde Sofia Holsendahl, SCB Medborgarundersökning, Marie Starck, kultursekreterare vid Kyrkokansliet, Svenska kyrkan, Veronica Lamppa Lönnbro, enhetschef och stf generaldirek-

tör Statens kulturråd och Ulla Johanson, ordförande Södermanlands bygdegårdsdistrikt, samt moderator Per Lodenius, ordförande Bygdegårdarnas Riksförbund och f.d. riksdagsledamot i kulturutskottet. Sofia Holsendahl presenterade en medborgarundersökning som visade att mindre glesbygdskommuners invånare var klart mindre nöjda med kulturutbudet än de som bor i mer tätbefolkade områden. I den efterföljande paneldebatten lyftes allmänna samlingslokaler som bygdegårdar som ofta ligger på lands- och glesbygder upp som en del av lösningen. Finansieringen är dock en fråga som behöver diskuteras vidare. I den tid när samtalet hölls var återstartpengarna från Statens kulturråd i full sving och som Veronica Lamppa Lönnbro sa: "Kulturlivet går på steroider just nu".

Men frågan är om inte höjdpunkten inträffade under torsdagskvällen när Kulturbygdsturnén intog en restaurang i Eskilstuna och bjöd in till mingel och öppen scen med kulturutövarna. Det blev en kavalkad av publikframträdanden som bland annat innehöll en gycklare, jonglering, opera-sång, hårdrock, scener ur teater- och dansföreställningar, ett besök i en folkpark, snuskvisor och mycket mer. En oförglömlig kväll med de fantastiska kulturutövarna som har skapat magi runt om i hela landet. Bygdegårdarna är en hörnsten i Sveriges kulturliv.

KENNETH LUNDMARK, FÖRBUNDSCHEF

Foto: Stefan Löfgren

Foto: Judnatts bygdegårdsförening

Foto: Stefan Löfgren

Foto: Linus Erlandsson

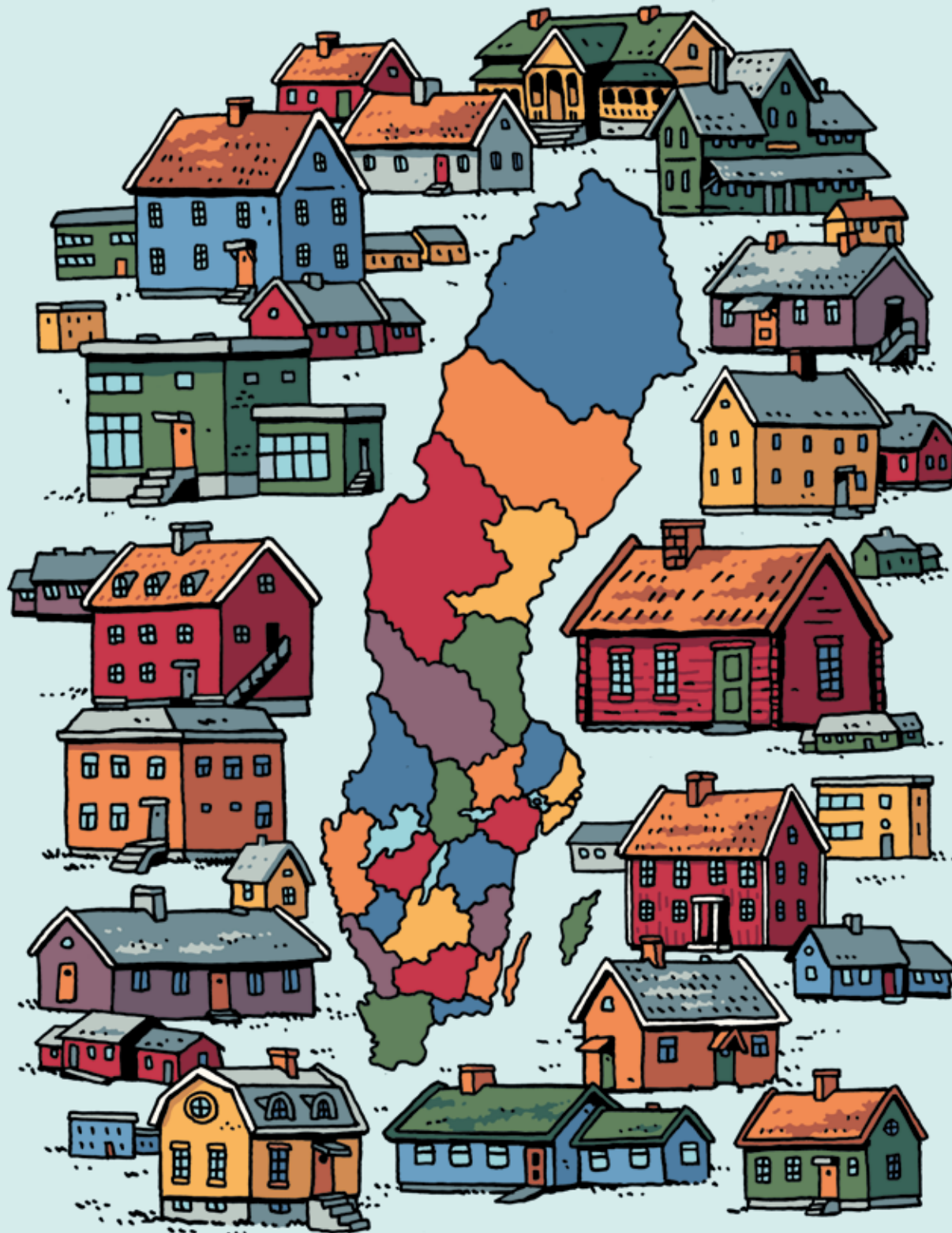
Foto: Linus Erlandsson

Foto: Stefan Löfgren

1. Gilda Stillbäck, Hästholmens bygdegård, Östergötland (#lånaettlänlånaenkonstnär)
2. Ulrika Gunnarsson, Gäddeviksås bygdegård, Kronoberg
3. Peter Åberg, Västermo bygdegård, Södermanland
4. Linda Elaine Byman Andersson och Hans-Åke Andersson (Femtinge Teater), Sävsjö bygdegård, Jönköpings län
5. Kalle Haglund, Värmdö bygdegård, Stockholms län
6. Josefina Paulson, Stjärnviks bygdegård, Västmanland

ARRANGERANDE BYGDEGÅRDAR

Abilds bygdegård, Agunnaryds bygdegård, Alseda bygdegård, Alsens bygdegård, Altorp Norrala bygdegård, Alvik bygdegården, Ar-bygården, Askersund hantverkshuset, Aspebodagården, Aspeå bygdegård, Aspö bygdegård, Backa Klubbhuset (Forsa Orienteringsklubb), Backaryds föreningsgård, Baggård-Ledusjös bygdegård, Barkarö bygdegård, Barkhyttans bygdegård, Beddingestrand Garnhuset, Benarebyskolan, Bengtshedens bygdegård, Berghålla bygdegård, Bergs bygdegård Lammhult, Bergs bygdegård Skövde, Bergshammars bygdegård, Bergshyttans bygdegård, Bjursnäs bygdegård, Bjuråkers bygdegård i Bricka, Björkeborg i Väckelsång, Björketorps bygdegård, Björkö-Arholma medborgarhus, Björneborg bygdegård, Blidsbergs bygdegård, Blå Wingen Knivsta, Boalts bygdegård, Bodbysunds bygdegård, Boggsjö kapell, Boksjö bygdegård, Bolets Loge via Lidhults stationshus, Bolmsö bygdegård, Bolmsö i Storebro, Bolstad-Grinstad bygdegård, Borgunda Allas hus, Bosebo bygdegård, Brattsbackagården, Bredareds bygdegård, Bredaryds bygdegård, Bredsels bygdegård, Broddbo bygdegård, Bråthults bygdegård, Bräkne-Hoby bygdegård, Brännögården, Bäckabo bygdegård, Böle skola, Böle-Hoo bygdegård, Bölegården i Rätansböle, Böloms kapell, Börringe bygdegård, Dalby Västeråker bygdegård, Dalens bygdegård Arvika, Dalhems bygdegård, Dalstorps bygdegård, Dimmehus i Dimbo, Dingtuna bygdegård, Drängsereds bygdegård, Dunker Idéfarmen, Edeborg bygdegård (Harads), Edebäcks bygdegård, Ekeby bygdegård, Ekby bygdegård, Ekeskogs bygdegård, Enångers bygdegård, Esbjörnsgården (Kung Karls), Eskelhems bygdegård, Fageråsens bygdegård, Faringe bygdegård, Farstorps bygdegård, Finnsjöstrand i Järnboås, Flatviksgården, Fline bygdegård, Flisby bygdegård (Elim), Fogdö bygdegård, Fornåsa Bobergs bygdegård, Forsheds bygdegård, Forshålla bygdegård, Forsmarks bygdegård, Friggeråker bygdegård, Frinnaryds bygdegård, Frödinge bygdegård, Frösthults bygdegård, Fyrås föreningshus, Föne bygdegård, Geijerskolan, Gillestugan i Storebro, Gimsbärke-Duvnäs bygdegård, Gimåfors bygdegård, Granbo bystuga, Granheds bygdegård, Gravmark Kläppstugan, Grolanda bygdegård, Gräfsnäs bygdegård, Grängsbo bygdegård, Gräsmys bygdegård, Gräsö bygdegård, Grödinge bygdegård, Grönahögs bygdegård, Gustav Adolfs bygdegård, Gårdnäs skola, Gäddeviksbygdegård (Mödingsbygden), Gällerstå forngård, Hablingbo bygdegård (Myrbacka), Hajoms bygdegård, Halla bygdegård, Hallaryds bygdegård Hallaborg, Hammarby bygdegård Nora, Harakers bygdegård, Hardemo bygdegård, Hasslövs bygdegård, Hebergs bygdegård, Hedekas bygdegård, Hemsegården, Himmetsa bygdegård, Hinneryds bygdegård, Hjäggssjö bygdegård, Hjälmareborg, Hjartumsgården, Holms bygdegård, Holmön Prästgård, Hörsne-Bara bygdegård, Hörvik-Krokås bygdegård, Idrottsgården i Kall, Ingaboda bygdegård, Ingatorps bygdegård, Jakobsbergs gård Bredäng, Judhultsgården, Jädersgården, Järlegården, Järlåsa bygdegård, Kaga bygdegård, Kallmyr godtemplarhus, Kalvs bygdegård, Karbenings bygdecener, Karl Gustavs bygdegård, Kedjeåsgården Nolsokna, Kelinge bygdegård, Klockaregården i Högsrum, Knislinge bygdegård, Knuthbygården, Korpikå bygdegård, Korsberga bygdegård, Korsbygården i Lärbo, Korsvägens bygdegård, Koutojärvi skola, Kreativa Läppe Bussgaraget, Krogsereds bygdegård, Kråkbergs bystuga, Kråkereds bygdegård, Kungsåra bygdegård, Kvitsle bygdegård, Kålsåters bygdegård, Kårsta-Ekskogen bygdegård, Källa bygdegård Öland, Käloms bygdegård, Kännestubba bygdegård, Lagagården, Lannavaara bygdegård, Laxsjö bygdegård, Lemesjö bygdegård, Lerbo bygdegård, Lilla Harrie byagård, Lillhärads bygdegård, Linderöds bygdegård, Ljungstorps bygdegård, Locknevi bygdegård, Lofsålen bystugan, Loke i Jät, Ludgo-Spelviks bygdegård, Lundsbergs bygdegård, Lundsbrunnens bygdegård, Lundsullergården i Kinnarumma, Långhedens bygdegård, Långlöts bygdegård, Långgråda bygdegård, Långseruds bygdegård, Läbyvads hembygdsgrård, Läckaby bygdegård, Lännagården, Lännäs byskola, Majorskullen i Värmlandsbro, Majskansen, Malexander föreningshuset, Malmgård (Stånga), Mangskog Folkets Hus, Marmorbyns bygdegård, Marttigården (Lainio hembygdsgrille), Morkarla bygdegård, Movattnets bygdegård, Munkfors ordenshus, Myssjönäsens bygdegård, Månssbyn byastugan, Möklintagården, Mörkö bygdegård, Mötesplats Stöcke, Nögersunds hembygdsgrård, Nordanborg i Norderåsen, Norra Möckleby bygdegård, Norra Sandsjö bygdegård, Norra skolan bygdegård, Norrby bygdegård, Norrögården, Norums bygdegård, Nya föreningsgården Lidingsjö, Näsens bygdegård, Nävertjälens bygdegård, Nöbbele bygdegård, Oaxen bygdegård Gillet, Odensala bygdegård, Okome bygdegård, Ormesberga bygdegård, Orrvikens bygdegård, Othem bygdegård, Ovanhedens bygdegård, Rackeby-Skalunda bygdegård, Ramhälls bygdegård, Ransta Nästa bygdegård (Stationshuset), Ranstaby byagården, Redslareds bygdegård, Regna bygdegård i Ekebo, Remmens bygdegård, Resta bygdegård, Ruda bygdegård, Runemo byagården, Rungården (Runstens bygdegård), Runmarö hembygdsgrård, Ryda bygdegård, Rydsgårdshus, Råbyborgen Råby-Rönö, Rådmansö bygdegård, Råmmens bygdegård, Rö Folkets Hus, Rönö bygdegård, Rörviks bygdegård, Röstagården i Harmånger, Sanda bygdegård, Sandgårdsborg, Sankta Valborgs kapell, Sevalle bygdegård, Sexdrega medborgarhus, Sibbamåla hembygdsgrård, Sibbarps bygdegård (Sibbarpsgården), Sidensjö bygdegård, Sifferbo bystuga, Sikeå Träffpunkten, Siknäs bygdegård, Siljansnäs sockenstuga, Silleruds föreningsgård Tjölitta, Sjötorps bygdegård, Skamheds bygdegård, Skäggenäs-Sanna bygdegård, Skälby gård, Skölvene bygdegård, Slakmöre bygdegård, Societetshuset Källör, Solbacka bystuga, Solvalla bygdegård, Sorunda bygdegård, Stala bygdegård, Stavsjö föreningshus, Steneby bygdegård, Stimmerbo-Torrbo bygdegård, Stinsens förskola via Läckaby bygdegård, Stjärnviks bygdegård, Stortorpsparken, Storöns bygdegård, Strandbro bygdegård, Strandgården i Ellös, Sunnantorp-Västansjö bygdegård, Svabensverks bygdegård, Svansteins kyrka, Svartsö hembygdsgrården, Sveaborg i Spannarboda, Sågtäktens bygdegård, Särnahedens bystuga, Sätilla bygdegård, Sätuna bygdegård, Södertuna bygdegård, Söderögården, Södra Råda bygdegård, Södra Solberga sockenstuga, Södra Åby byahörrnan, Sölje bygdegård, Sörbygdegården Skulnäs, Sörmjöle bygdegård, Teckomatorp Folkets Hus, Tegnaby bygdegård, Tensta bygdegård, Teurajärvi Träffpunkten, Tjureå bygdegård, Tofta bygdegård, Tommarps bygdegård, Torestorps bygdegård, Torpa bygdegård Kungsör, Torpa bygdegård Varberg, Torsbergs bygdegård, Torsås bygdegård, Tossene bygdegård, Tossengård Sörbyden, Trehörningens bystuga, Tuna bygdegård, Tyresö bygdegård, Tystberga bygdegård, Tångersåsens bygdegård, Tärna bygdegård, Tönnersjö bygdegård, Ullareds bygdegård, Ullergården, Utomskogens bygdegård, Uusitalogården (Tre Sägar), Vadsbro-Blacksta föreningsgård, Vallegården, Vallencia Vallens byalag, Vallsta bygdegård, Valltunagården i Mårdaklev, Vega bygdegård, Vemboö bygdegård (Kärrasand), Vena bygdegård, Ventlinge medborgarhus, Vikingavallen föreningsgård Stallarholmen, Vilans bygdegård, Vinöns missionshus, Växtorps bygdegård, Väne-Ryrs bygdegård, Värmdö bygdegård, Värna-Grebo bygdegård, Västansjö bygdegård, Västansjölokalen Lyckan, Västerbackens bygdegård, Västerfärnebo bygdegård, Västermo bygdegård, Västgården Jude, Wall hembygdsgrård, Ågården i Skivarp, Årssets bygdegård, Ås förbundsgård, Ås föreningshus, Ålvenäs bygdegård, Ålvsäkersgården, Ångoms bygdegård, Åtrasalen Vessigebro, Öljevult Björkehåll, Ölhmults bygdegård, Ölsremma byagård, Ösjöbols bygdegård, Österby bygdegård, Östergrändens bygdegård, Österundagården, Österängs bygdegård, Östra Husby bygdegård, Östra Ljungby bygdegård, Över-Enhörna bygdegård, Överrödå byastuga, Öxabäcks bygdegård.

Välplanerad turnéplan

Under en tämligen intensiv vår reste basisten Magnus Rosén runt på bygdegårdar i Sjuhärads bygdegårdsdistrikt. Med en välplanerad turnéplan i ryggen lyckades han besöka nästan vartenda hörn av distriktet. Men hur blev just Sjuhärads bygdegårdsdistrikt spelplatsen för Hammerfalls före detta stjärnbasist? Distriktsordförande Ellinor Åhs berättar om urvalet, bokningarna och lärdomarna.

– När Kulturbygdsturnén blev känd ringde jag Magnus, som jag känner sedan tidigare, och tipsade honom om att söka. Jag överlät därefter valet för Sjuhärad till förbundskansliets rekryteringsgrupp, då jag ansåg mig jävig. Magnus var en mycket stark kandidat med all erfarenhet från sina musikaliska resor världen över, berättar Ellinor.

Då Ellinor tidigare gjort en rundresa bland bygdegårdarna i distriktet underlätades kontakten med alla föreningar. Med hjälp av material från både förbundskansliet och Magnus blev det också enklare att tala för hela konceptet. Enligt Ellinor blev kunskapen om turnéns möjligheter och styrkor en nyckelfaktor när bygdegårdarna väl skulle boka Magnus föreställning.

– Jag såg helt enkelt en möjlighet att nå nya målgrupper som normalt sett inte besöker bygdegårdarna, förklarar hon.

Tack vare hennes tidigare uthållighet med att besöka flera bygdegårdar blev Magnus turnéplan i ett tidigt skede fullbokad. Turnén startade i Hyssna bygdegård

och löpte därefter på med jämna stopp under hela våren.

– Magnus har gjort många avtryck när han delat med sig av sina upplevelser. En dam i Torestorps bygdegård sa till mig ”Om alla människor vore som Magnus så fanns det inte ett enda krig i världen”. En annan i Björketorps bygdegård sa ”Jag är helt tagen”, säger hon.

Trots en lyckat genomförd turné har vissa bygdegårdsföreningar varit ovana vid att arrangera kulturevenemang, och ett återkommande tema var behovet av stöttning för arrangörskap och marknadsföring mot nya målgrupper.

– Ett digitalt möte med information i god tid före turnéstart hade underlättat för dessa bygdegårdar. Det är så lätt att följa gamla hjulspår. Magnus har en bredd med att möta gammal som ung, vilket kräver olika sätt att möta olika besökare, tydliggör Ellinor.

Förhoppningsvis har Kulturbygdsturnén i Sjuhärad gett flera bygdegårdsföreningar blodad tand till att våga arrangera fler kulturevenemang framöver.

– Kulturen i bygdegården är en viktig stöttepelare för en levande landsbygd. Kultur för alla åldrar gör att barn och ungdomar lär sig att komma till bygdegården. Med barnen nås föräldrarna och cirkeln blir sluten, utvecklar Ellinor Åhs med glad stämma.

Stort medialt genomslag

Värmlänningarna fick under våren möta artisten Traveling John när hans Kulturbygdsturné reste runt i Värmlands bygdegårdsdistrikt. Från Rämmens bygdegård i öst till Lundsberg i väst blev den väl utspridda turnén även en perfekt presentation av landskapet för den då nyinflyttade blekingebon. Distriktsordförande Andreas Pettersson berättar mer om upplägg, marknadsföring och vikten av kontakt.

– När det blev bestämt att John Dunsö blev vår artist gick vi omgående ut med en presentation till samtliga 120 bygdegårdsföreningar. Vi skrev att det var viktigt att de förstod att det var först till kvarn som gällde, att de var medvetna om ansvaret över arrangörskap, men också att det för oss var viktigt med geografisk spridning, förklarar han.

Eftersom många visade intresse blev just spridningen en stor faktor i urvalet. En rangordning gjordes, och därefter kontaktades föreningarna för att säkerställa att de förstod vad uppdraget innebar. Snabbt därpå startade turnébygget.

– John fick kontaktuppgifterna till bygdegårdarna för att ta över bokningen av datum och tider. Han blev snabbt klar med hela planen, och vi i distriktet blandade oss inte i, förutom att premiären lades i Älvenäs bygdegård utanför Karlstad för att smidigt kunna bjuda in media och gäster. Med en fullbokad turné skickade vi sedan ut ett pressmeddelande och inbjudningar, säger Andreas.

Den värmländska Kulturbygdsturnén uppmärksammades väl av både regional och lokal media, och John intervjuades bland annat av SVT, Värmlands Folkblad, Nya Wermlands-Tidningen och Sveriges Radio P4 Värmland.

– Medialt blev det en succé, då alla regionala medier gjorde reportage inför premiären. Vi har inte följt alla lokala tidningar, men John fick även information om vilka tidningar som fanns och till vilken bygdegård han skulle kunna kontakta respektive tidning, berättar Andreas.

Det var dock svårare att få bygdegårdarna att boka Johns workshops som innefattade viss musikalisk förkunskap. Men även det löste sig när John ihärdigt på egen hand kontaktade olika kulturskolor för att hitta samarbeten. Med andra ord har en återkommande gemensam nämnare genom turnén varit vikten av kommunikation mellan alla inblandade.

– Vi i distriktet har under resan haft kontakt och stämt av med John så att allt flyter på. På slutet avbokade en bygdegård, men vi ordnade med en ny samt pratade med de som avbokade om vikten av ansvar mot John, riksförbundet och Kulturrådet, utvecklar han och fortsätter:

– En annan lärdom är att det inte är så lätt att vara nyinflyttad från Blekinge och locka till sig ny värmländsk publik. Men John är en skicklig entertainer, och enligt honom själv så har bygdegårdarna varit duktiga arrangörer, avslutar Andreas med hoppfull ton.

Hänförd publik

Brita Björs enkvinnasshow *Folkmusikens Queen B* gjorde succé hos publiken.

– Showen hade allt och de som var där var mycket positiva och glada över att ha fått se en sådan show, berättar Lars Andersson, ordförande i Östra Tommarps Bygdegårdsförening, som firar 70-årsjubileum i år.

Det var 50 personer i publiken som satt i biosittning och det fanns kaffe med dopp att köpa. Innan föreställningen marknadsförde föreningen evenemanget via sin hemsida, sociala medier och lokal affischering.

– Jag uppskattade mitt och Britas arbete före föreställningen, vi fick fin kontakt och jag var även där och hjälpte till att rigga scenen. Hennes annorlunda tolkning på scen var verkligen fantastisk, med genomtänkt koreografi och scenografi och otrolig inlevelse, säger Lars.

Förening: Östra Tommarps Bygdegårdsförening
Bygdegård: Tommarps Bygdegård
Plats: Tommarp, Simrishamns kommun
Bygdegårdsdistrikt: Skåne

Brita Björs. Foto: Linus Erlandsson

Klas Norberg. Foto: Jenny Dahlerus

Ryktet spred sig snabbt

Klas Norberg är en känd profil i Västernorrland som drar folk till sina framträdanden där han spelar gitarr och sjunger kända och okända låtar och visor:

– Vi marknadsförde evenemanget på sociala medier, men Klas Norberg var så populär så ryktet spred sig och ganska snabbt var alla 80 platser bokade, säger Hanna Edvardsson, ordförande i Majbygdens Intresseförening.

Föreningen bjöd in till arrangemanget en söndagskväll i maj och möblerade med bord. Publiken kunde köpa paj, sallad, chokladmousse, chokladboll, snacks och alkoholfria drycker samt korv med bröd.

– Publiken var glada och Klas fick verkligen fart på alla! Det var också väldigt roligt att som styrelse få visa hur bra vi samarbetar och hur roligt vi har tillsammans, berättar Hanna.

Förening: Majbygdens Intresseförening
Bygdegård: Majskansen
Plats: Maj, Sundsvalls kommun
Bygdegårdsdistrikt: Västernorrland

Kör med 67 sångare

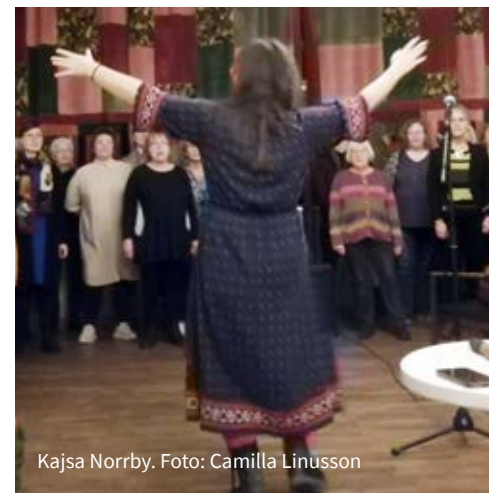
Kajsa Norrbys körworkshop med efterföljande konsert lockade hela 67 sångare som sjöng och övade under några timmar tillsammans för att sedan framträda för en publik på elva personer en lördag i januari.

– Det var kö till att delta i kören och några dök upp oanmälda, säger Camilla Linusson, ordförande i Hästholmens bygdegård- och byalagsförening.

Föreningen marknadsförde i sin lokala tidning Hestholmabladet, skapade Facebook-evenemang som delades i olika grupper, la in på Visit Ödeshög och satte upp affischer i närområdet. Det blev även artiklar i både Corren och Länstidningen Östergötland.

– Vi fick mycket positiv respons. Kajsa gav så mycket energi och det var roligt att bjuda våra besökare på något annorlunda! avslutar Camilla.

Förening: Hästholmens bygdegård- och byalagsförening
Bygdegård: Hästholmens bygdegård
Plats: Hästholmen, Ödeshögs kommun
Bygdegårdsdistrikt: Östergötland

Kajsa Norrby. Foto: Camilla Linusson

Carina Henriksson.
Foto: Ing-Marie Lindgren

Samtal med artisterna

Glesbygdsdivan Carina Henriksson spelade och sjöng tillsammans med Roger Norén i ett uppskattat framträdande med föreställningen *Rajaton-Gränslost*.

– Det var en liten och intim föreställning, med tjugio personer i publiken, som väckte mycket känslor. Så det var extra fint att publiken fick samtala med artisterna före och efter, säger Ida Berglund, ordförande i Bredsels bygdeförening.

Föreningen annonserade både på Facebook i olika lokala grupper, med affischer på anslagstavlor och på en digital anslagstavla i centralorten. Under själva föreställningen en söndagskväll i slutet av mars fick folk sitta vid bord och fika samtidigt.

– Det var en stark föreställning. Många av de som kom kände inte till Carina och Roger sedan tidigare, men Carina fick en ny bokning från en i publiken! berättar Ida.

Förening: Bredsels bygdeförening
Bygdegård: Bredsels bygdegård
Plats: Bredsel, Älvsbyns kommun
Bygdegårdsdistrikt: Norrbotten

Arrangörernas erfarenheter

Varje bygdegårdsförening och dess lokaler är unika, men har även många likheter. Föreningarnas erfarenheter av projektet visar på både mångfald och gemensamma nämnare.

Kulturbygdsturnén innebar att nära 400 ideella bygdegårdsföreningar arrangerade evenemang med professionella kulturutövare. Utövare som i många fall har vana av att stå på stora scener med fast ljud och ljus. Bygdegårdarna har ofta helt andra förutsättningar vilket även ingick i projektets premisser. En del av föreningarna är vana arrangörer med allt vad det innebär av förberedelser, marknadsföring, möblering, roddning medan andra är mycket ovana. En del har uppdaterad teknik på plats medan andra saknar teknik helt.

När föreningarna genomfört sitt arrangemang fyllde de i en redovisning där de kunde ange två lärdomar från arrangörskapet. Dessa spänner över många olika saker, men något som återkommer är vikten av och svårigheten med marknadsföring. Det gäller både annonser i lokalpress, affischering, lägga-lapp-i-brevlådan, ringa runt, sociala medier och lokala kalendarier. Om inte de som bor i området vet att något händer så kan de ju inte heller komma. På en del håll nådde marknadsföringen långt och besökarna kom långväga ifrån.

Något annat som återkommer är biljettförsäljning och storlek på inträde och erfarenheterna skiljer sig åt. Flera lutar åt att det vore önskvärt med att kunna sälja biljetter digitalt på ett enkelt sätt i förväg och några testade det med gott utfall. Några erfar att de kunde ha tagit mer betalt än vad de gjorde. En del anger att det trots lågt pris inte kom besökare, men de två faktorerna behöver inte vara beroende av varandra.

På en del håll var kulturutövaren känd lokalt vilket lockade publik och uppskattades av besökarna och ledde till att många kom. På andra håll var kulturutövaren mer okänd och där har föreningarna olika erfarenheter – vissa anger att ett bra kulturarrangemang lockar folk oavsett medan andra tyckte att det var svårt att få folk att komma och se något relativt okänt och annorlunda. Den höga kvalitén på kulturen inom projektet uppskattades av många, men en hel del menar att de inte skulle ha råd att arrangera dylikt utan finansiellt stöd utifrån.

Vikten av att välja rätt dag som inte krockar med andra arrangemang i bygden, tv-sända populära program eller att samma evenemang erbjuds i alltför hög grad inom ett relativt litet geografiskt område var några andra lärdomar.

JENNY DAHLERUS, KOMMUNIKATÖR

Citat från olika föreningar

”Det kommer så mycket folk när vi arrangerar något trots att byn bara har cirka 50 invånare. Så roligt. Man och kvinna ur huse!”

”Det är lite svårt att dra folk till smala kulturprogram på en nivå där biljettintäkter hade kunnat täcka kostnaden för arrangemanget, så vi behöver nog tänka att det i så fall (nästan) alltid blir en utgift.”

”Inser att vi även kan hantera sådana evenemang som vi inte har tidigare erfarenhet av.”

”Konkurrera inte med folkliga tv-program och sälj in arrangemanget genom personlig påverkan.”

”Mycket trevligt att göra något för barn och se deras glädje och deltagande. Vi hade samarbete med föreningen Vi Unga som vi vill göra om.”

”Publiken uppskattade det mycket, men det är svårt att få folk att lämna tevesoffan. Kaffe- och pratpausen är viktig.”

”Det behöver inte vara fullt hus för att vara ett lyckat arrangemang.”

”Vi annonserade i lokaltidningen vilket gjorde att många läste om konserten, det tror vi gjorde att uppslutningen blev så bra.”

”Våga ta ut svängarna vid val av artist/evenemang”

”Svårt att få ut folk till arrangemang trots intensiv marknadsföring.”

”Vi behöver förbättra tekniken med ljus och ljud i lokalen.”

Cecilia Kyllinge, Gimsbärke-Duvnäs bygdegård, Dalarna. Foto: Stefan Löfgren

Martin Johansson, Kvitsle bygdegård, Jämtland. Foto: Jenny Dahlerus

Foto: Rosmarie Nordgren

Foto: Stefan Löfgren

Foto: Stefan Löfgren

1. Timo Lattu och Naja Anna Calmann-Hinke, Hörvik-Krokås bygdegård, Blekinge
2. Stina Agback Hellberg, Morkarla bygdegård, Uppsala län
3. Eva Eastwood, Resta bygdegård, Örebro län

Konsten att arrangera

Bland bygdegårdsföreningarna finns både vana och ovana arrangörer. Under turnén kanske någon förening har gjort sitt första kulturevenemang, en annan sitt hundra eller tusende. Här bjuder vi på kunskaper som möjliggör fler lyckade och oförglömliga events.

Musikkonserten, teaterföreställningen, författarsamtalet, konstutställningen – allt engagerar olika konstnärer inom olika områden. För att ett evenemang ska bli verklighet krävs också en arrangör. Att vara arrangör är också en konstform. För att arrangera behövs kunskaper och inte minst planering, men också engagemang, nyfikenhet och energi. Arrangörskap är en arena där det behövs människor som kan ta tag i olika saker för att skapa upplevelsen av att dela något tillsammans.

Ibland är det en producent (orkestern, teatergruppen, författaren, konstnären) som själv står som arrangör. Men många arrangemang görs av den lokala bygdegårdsföreningen. Eller kanske tillsammans med någon annan samverkande part. Att vara med och skapa en gemensam upplevelse för såväl kulturutövaren, publiken, föreningen och för dig som huvudansvarig är något alldeles fantastiskt.

På nästa uppslag finns ett förslag på en checklista som går att använda inför, under och efter ett arrangemang. Den är inte på något sätt komplett, men ger en idé om saker du behöver tänka på som arrangör. Mer inspiration finns på Bygdegårdarnas Riksförbunds hemsida under rubriken Verksamhet. MAIS (Musikarrangörer I Samverkan) har tagit fram Arrangörshandboken som ger en massa tips: www.arrangorshandboken.se

Checklista för arrangörer

FÖRE

VAD vill ni arrangera?

NÄR vill ni göra arrangemanget?

VEM ska vi tillfråga?

TILLFRÅGA aktören.

Ta KONTAKT med eventuell(a) samarbetspartners.

Gör en BUDGET (förslag till några punkter):

KOSTNADER

- gage
- utrustning/teknik
- servering
- marknadsföring
- tillstånd/rättigheter

INTÄKTER

- biljetter
- servering
- samverkan
- bidrag

Skriv ett avtal med aktören (dag, tid, förberedelser, tekniska specifikationer, möblering, o.s.v.) – där det även framgår hur ni gör om arrangemanget skulle ställas in .

Be om en raider från aktören (där ska finnas de önskemål som den har – exempelvis eluttag, kaffe, mat och tillgång till dusch).

Uppge en kontaktperson till aktören så att ni har en kontaktväg.

Fråga om aktören behöver övernattning.

Bestäm hur ni ska sälja biljetter – förköp, digital biljettförsäljning, boka via telefon/e-post, försäljning vid entrén.

Kringarrangemang – går det att koppla ihop arrangemanget med något annat eller få någon annan part att komplettera på något sätt (utställning, föreläsning, litteratur).

MARKNADSFÖRING:

- tidsplan för vad, när och hur ni ska kommunicera
- program för en termin eller helår
- hemsida (berätta om arrangemanget, när det är, förköp av biljetter, vägbeskrivning, information om tillgänglighet, kontaktperson)
- pressmeddelanden (tidning, radio, tv)
- sociala medier (exempelvis Instagram och Facebook + att göra evenemang på Facebook)
- evenemangskalender
- specifika målgrupper (det kan vara skolor, företag, arrangörsföreningar, andra bygdegårdsföreningar, studieförbund)
- affisch/flyer

INFÖR & UNDER

Kontakta och stäm av med aktören:

- hur ska det möbleras
- vilka tekniska krav finns
- hur lång bygg- och rivtid
- parkering och inlast
- behövs eventuell bärhjälp
- när är aktören på plats
- erbjud en loge
- bjud på fika och mat
- när ska det vara publikinsläpp

Dubbelkolla sådant som ni kommit överens om ska finnas och fungera (exempelvis ljudutrustning).

Förbered ute- och innemiljön så det är tillgängligt för alla – skotta och sanda om det är vinter, värm upp lokalen, kolla så att rampen är hel, dörren lätt går att öppna och framförallt – beskriv hur tillgänglig er lokal är på hemsida/sociala medier.

Ta emot publiken – prata, mingla, ta hand om – så det skapas en bra stämning.

När aktören kommer – visa lokalen och det som ska vara till framträdandet.

Bestäm hur aktören ska hälsas välkommen före arrangemanget och hur ni ska tacka efteråt (ska ni ge en blomma eller en gåva?).

Informera publiken om att stänga av mobiltelefoner och berätta var nödutgångar och uppsamlingsplats är.

Tacka alla som har varit med och gjort arrangemanget möjligt.

EFTER

STÄDA och ställ ordning lokalen.

KONTAKTA aktören efteråt, tacka igen och kolla läget.

REDOVISA bidrag, kulturarrangemang till studieförbund eller återkoppla till samarbetspart + redovisa eventuell upphovsrätt (Stim).

TACKA publiken.

INFORMERA om nästa arrangemang.

Och igen – var nyfiken och ha framför allt roligt!

Om du har kul så kommer fler att uppleva arrangemanget som något positivt.

Planera, engagera många (ge specifika uppdrag) och sätt som mål att det ska bli fullsatt!

En förutsättning för kultur i hela landet

Bygdegårdar finns över hela vårt land och är en växande folkrörelse. Antalet medlemsföreningar i Bygdegårdarnas Riksförbund har stadigt ökat sedan decennier tillbaka.

Det finns idag över 1 450 bygdegårdsföreningar spridda över hela Sverige, främst på landsbygder och i mindre orter. Alla dessa föreningar förenas i en vision som lyder: *Bygdegårdarna samlar Sverige. Vi är en öppen folkrörelse med mötesplatser i hela landet. Bygdegårdsrörelsen har en ledande roll i att stärka bygden och dess människor – nu och i framtiden.*

Bygdegårdsrörelsen är unik med det ideella engagemanget för våra samlingslokaler, våra mötesplatser. Våra mötesplatser för kultur, fest, samtal, bildning och möten. Kort sagt, utveckling av den plats där vi bor. Det betyder att vår rörelse är viktig för demokratin och för allas möjlighet att vara delaktiga i sin bygds utveckling. Det är ju där man vistas och bor som början finns. Början på möjligheten att påverka, påverka i sin närhet. Det är i sin tur fortsättningen på att kunna påverka och vara delaktig i också de större sammanhangen.

Bygdegårdsrörelsen är unik med det ideella engagemanget för våra samlingslokaler, våra mötesplatser.

Pandemin som spred sig över världen ändrade helt förutsättningarna för vårt samhälle. Självklart drabbades också våra bygdegårdar hårt när människor varken kunde eller fick träffas. Bygdegårdsrörelsen bygger ju på att kunna träffas och skapa tillsammans.

2022 blev dock året då vi återigen kunde öppna upp. Lite försiktigt i början. Många bygdegårdar liksom andra kulturaktörer och arrangörer såg en försiktighet från publiken att träffas igen. Även efter att restriktionerna släppt. I detta läge såg vi från bygdegårdsrörelsen ändå möjligheten i att åter fylla våra hus, skapa möjligheter för professionella kulturskapare att återstarta efter pandemiåren och sprida kulturupplevelser och evenemang över hela landet.

Vi kan konstatera att även om det i de kulturpolitiska målen finns att kulturpolitiken ska "främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor", så når det inte fullt ut till alla i hela landet. Här ser vi potentialen i våra allmänna samlingslokaler, över 1 450 medlemmar i Bygdegårdarnas Riksförbund spridda över hela landet, främst på landsbygder och i mindre orter. Vilken resurs för

att främja allas möjlighet till kulturupplevelser, till bildning och till eget skapande, i hela landet!

Bygdegårdarna är en hörnsten i svenskt kulturliv. Det har inte minst Kulturbygdsturnén visat. De nationella kulturpolitiska målen ställer stora krav på tillgänglighet och delaktighet. Samtidigt kan vi i medborgarundersökningar om hur invånare bedömer attraktionskraften i den egna kommunens kulturutbud, se att det är tydligt att storstäder och exempelvis residensstäder skattas högre än inlands- och landsbygdskommuner. Vi kan se en storstadsfixering i den statligt finansierade kulturen. I jämförelse är det framför allt publikintäkter, kommunerna och ideella insatser som står för den viktiga kulturverksamhet som bygdegårdarna bedriver.

Kultur handlar i grunden om människans växande. Det råder ingen tvekan om att kultur har ett egenvärde och ska vara en fri och obunden kraft i vårt samhälle. Bygdegårdarna öppnar dörren för kultur i alla dess former. Varje år genomförs tusentals arrangemang inom konst, teater, musik och mycket mer, allt är möjligt. Det är i bygdegårdsföreningarna som engagemanget finns, som skapar förutsättningar för kulturlivet att blomstra i hela landet.

Bygdegården är en förutsättning för att tillgängliggöra värdefulla konst- och kulturuttryck i hela landet. Kulturbygdsturnén har visat att bygdegårdsrörelsen, via stöd från Statens kulturråd, kan möjliggöra en än högre måluppfyllelse av de nationella kulturpolitiska målen.

PER LODENIUS, FÖRBUNDSORDFÖRANDE,
BYGDEGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND

Per Lodenius i Marabouparken, Sundbyberg, på projektets avslutningsträff i juni 2023.
Foto: Torsten Sundberg

Bidrag och samverkan som gjorde det möjligt

Huvudfinansiär

Statens kulturråd – återstartsbidrag för kulturen

Egenfinansiering

Bygdegårdarnas Riksförbund

Kommunal medfinansiering

Bengtstors, Berg, Edet, Enköping, Falköping, Flen, Forshaga, Gagnef, Gullspång, Hofors, Karlskrona, Klippan, Krokom, Kungsbacka, Köping, Lidköping, Lilla Ljungby, Munkfors, Nordanstig, Orust, Ovanåker, Smedjebacken, Storuman, Strängnäs, Säfte, Tingsryd, Töreboda, Valdemarsvik, Vingåker, Värnamo, Åre, Älvsbyn, Ödeshög, Örnköldsvik, Östersund, Östhammar

Regional och lokal medfinansiering/samverkan

Clowner utan Gränser, Destination Gotland, Femtinge Teater, goGotland, Hallands bildningsförbund, Konstnärsnämnden, PA-kompaniet, Region Halland, Region Jämtland Härjedalen, Region Norrbotten, Region Östergötland, Riksteatern Skåne, Riksteatern Värmland, Studieförbundet Vuxenskolan, Tove Sahlin/Shake it Collaborations, Västra Götalandsregionen, Östergötlands bygdegårdsdistrikt, Östgötamusiken

Med reservation för att några bidragsgivare eller samverkanspartners ej kommit med.

Med tio miljoner kronor i återstartsstöd till kulturen från Kulturrådet genomförde Bygdegårdarnas Riksförbund sitt största kulturprojekt någonsin under perioden juni 2022 till juni 2023 – Kulturbygdsturnén. Kulturbygdsturnén bestod av 24 unika turnéer i hela landet med 24 halvtidsanställda kulturutövare. Totalt medverkade 379 bygdegårdsföreningar och det blev 490 genomförda arrangemang.

KULTURRÅDET

**Bygdegårdarnas
Riksförbund**

Illustration: Fabian Göranson